National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
National Library / Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER SECTION / SECTION DES JOURNAUX
Second-class mail registration number — 1089

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 74 (2898) XXXI aastakäik — Teisipäeval, 5. oktoobril 1982 — Tuesday, October 5, 1982 — Üksiknumbri hind 60 centi

Ka raamatute Eestist väljaviimist piiratakse

STOKHOLM — Seoses rea ajakirjade ja ajalehtede „sisemaiseks" muutmisega ning välistellimiste likvideerimisega, tuleb nüüd Eestist ka teateid kitsendustest raamatutoodangu väljasaatmisel. 1. septembrist ei lubatavat väljasõitjail kaasa võtta Eestist ühtki eesti raamatut ega heliplaati, kui ei ole olemas vastavat eriluba asutuselt, mis kannab nimetust „Kunstiekspertiis". Postiga võivat selle loaga välja saata ülimalt kuus raamatut aastas.

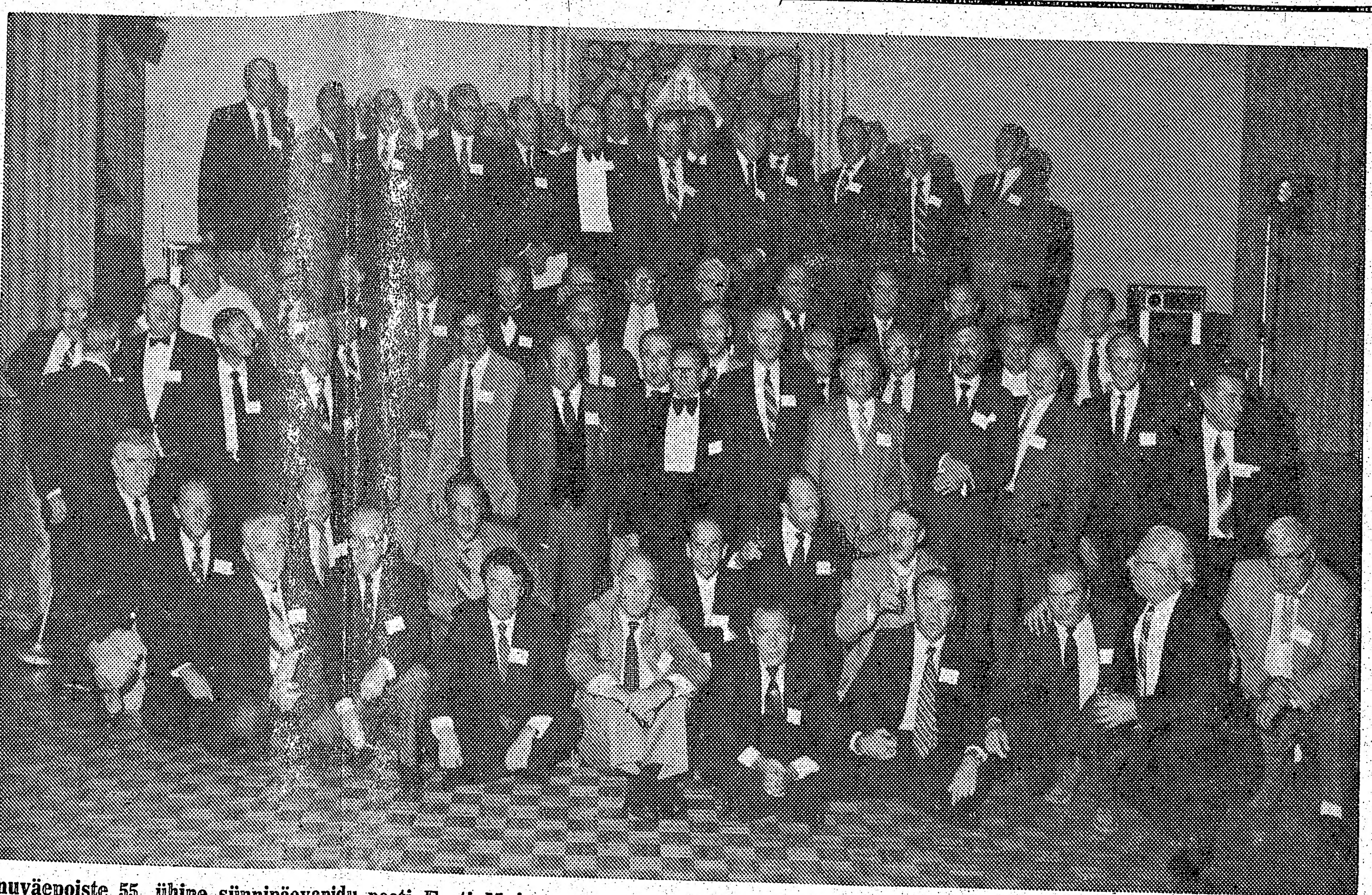

Lennuväepoiste 55. ühine sünnipäevapidu peeti Eesti Maja suures saalis. Endisi lennuväe abiteenistuslasi oli õhtule kogunenud 80 ümber, kes veetsid koos meeleolulise ja noorusmälestusi elustava õhtu.
Foto: Tommy Tomson

Kalev Estienne tütarlapsed Briti Maailmariigi Mängudel

Möödunud nädalal algasid Brisbane'is, Austraalias Commonwealth Games — Briti Maailmariigi Mängud, millest üle paarisaja kanada sportlase osa võtavad. Mängudest võtavad osa ka neli Kalev Estienne tütarlast, kes olid tegevad avatseremoonia ühes kolmest osast ja uuesti lõputseremoonial. Vahepeal on neil ettenähtud esinemisi mõnes Austraalia linnas korraldatud sportlikel üritustel.

Kalev Estienne juhataja Evelyn Koop ütleb, et teda teeb eriti rõõmsaks asjaolu, et eestlased saavad esineda oma lipuvärvidega mängude ühes osas — folkloorfestivalil. Just see võimalus oligi põhjuseks miks Toronto eesti ühiskond toetas tütarlaste Austraaliasse saatmist sõidukulude osas, kuna sealsed majutus- ja elamiskulud tasub Kanada spordiministeerium. Eestlasist toetajad hindavad eesti värvide esitamise võimalust maailma-foorumil.

Kalev Estienne grupp moodustati neljast tütarlapsest, kusjuures valik tehti neist, kes on kauem olnud valikrühma liikmed ja kes räägivad eesti keelt.

Austraaliasse sõitsid möödunud nädalal Anne Kungla, Linda Makk ja Heli Oder, mõni päev hiljem, pärast Atlantas toimunud rahvusvahelisi võimlemise võistlusi ka Kathy Tihane.

Eesti tütarlapsed esinevad särkides, mil on Eesti vapp ja selle ümber tekst „Kalev Estienne Estonian Rhytmic Gymnasts".

Kanada poolt pandi kokku sportlaste grupp, kus iga rahvus võib end esitada oma rahvuslikul tegevusalal ja eestlased valisid selleks meile omase rütmilise võimlemise. Kalev Estienne kõrval on Commonwealth Games komitee kutsunud külaliseks ja korraldajaks veel USA-s elava endise Kalev Estienne võimleja Reet Nurmbergi.

Evelyn Koop ütles, et ta on otse liigutatult vaimustatud võimaluse eest sellisel suursündmusel eesti lipuvärve kasutada.

450.000 palestiinlast sunnitakse Liibanonist lahkuma

BEIRUT — Liibanoni sõjavägi on arreteerinud sadu palestiinlasi, tekitades uue terrori põgenikelaagreis, kus said sajad hiljuti surma. Uut aktsiooni peetakse valitsuse katseks 450.000 inimese maalt välja ajamiseks.

Valitsuse plaan on juba ulatunud kohalikku ajakirjandusse, kus öeldakse, et valitsusel on plaanis palestiinlaste arvu vähendamine praeguselt 500.000-lt lähemate aastate jooksul 50.000-le.

Arreteerimine on tekitanud uut hirmu Sabra ja Shatila põgenikelaagreis säilinute hulgas,

kuna nad ei tea kas nad võivad jääda Liibanonisse või on nende saatuseks igapäevane tagakiusamine ja vägivald, mille eesmärgiks on nende maalt väljaajamine.

Isegi selgem kui ametlik Liibanoni seisukoht on fakt, et valitsus ei ole veel aktsepteerinud ÜRO korduvaid nõudeid, et palestiinlastele seatakse majutamiseks üles telke hävitatud laagrite asemele.

Kui palju palestiinlasi on arreteeritud, seda olevat raske teada, kuna osa on uuesti vabastatud, teised maalt välja aetud või saadetud Iisraeli kontsentratsioonilaagreisse. Arreteeritute hulgas ei ole ainult palestiinlasi, vaid ka muude rahvaste liikmeid, kes on olnud Liibanonis ilma või võltsitud paberitega.

Poole miljoni inimese, kes niigi on elanud minimaalseis inimlikes oludes, sõjaohus ja kannatusis,

uutesse raskustesse tõukamine on tekitanud palestiinlaste hulgas paanika, millele lahendust ei oska keegi näha,

sest keegi ei soovi neid inimesi, keda tuleb ainult abistada.

Ümberpaigutusi Kanada valitsuses

OTTAWA — Kolm nädalat tagasi toimus väiksem ümberkorraldus peaminister Pierre Trudeau valitsuses. Möödunud nädalal jätkus ümberkorralduste teine faas, kus 13 ministrit asusid uutele ametikohtadele. Tuleva aasta alguseks on ettenähtud veel ümberkorraldamise kolmas faas, mis sisuliselt on seniste ministrite uutele ametikohtadele paigutamine.

N. Liidu reisilennuk hävis

LUKSEMBURG — N. Liidu reisilennuki Iljushin-62 pidurid olid maandumisel rikkis ja reisilennuk libises peatamata lennurajalt, purunedes ja selle järel põlema plahvatades. Andmeid hukkunutest on olnud mitmesuguseid, esialgul räägiti üle paarisajast reisijast, mis peagi langes 77-le inimesele. Nüüd on Luksemburgi politsei teinud kindlaks, et surmasaanute arv on ainult 6, kuna vigastatuid on 26. Lennuk oli teel Moskvast Limasse, Peruuse, tehes vahemaandumise Luksemburgis.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Neljap., 21. okt. kell 7 .30 õhtul

SALME EKBAUMI SÜNNIPÄEV

Kõneleb MARI ASER Montrealist

Kaastegevad:
ÕNNE LAIKVE
ELNA LIBE
LYDIA VOHU
INGRID HEINMAA
ANDRES RAUDSEPP

KOHVI! KÕIK ON KUTSUTUD!

Tartu Instituut
Mulkide Selts

Vastuhaku meeleolud Iisraeli armees

Kõrgem juhtkond ei lepi sõjaminister Sharoni poliitikaga

TEL AVIV — Tuhat iisraeli reservsõdurit, kaasaarvatud kaks majorit ja 150 madalamas auastmes ohvitseri, ütlesid Iisraeli sõjaministrile Ariel Sharonile saadetud sooviavalduses, et nad ei tule teenistusse, kui nad sunnitakse Liibanonisse.

Grupp, kes on omale nimeks võtnud Yesh Gvel (heebrea keeles „Sel on piir"), saatis Sharonile sooviavalduse, kuhu kõik olid alla kirjutanud. Selles on öeldud: „Te valetasite meile, kui rääkisite 40 km eesmärgist," millega rõhutati Iisraeli esialgset eesmärki, 40-kilomeetrilist palestiinlasist vaba puhvertsooni loomist, ja lisasid, et „Mida te mõtlesite, oli 40 km Damaskusest ja Beiruti vallutamine."

Reservistid soovisid, et neid ei saadetaks mobiliseerituna Liibanonisse sõjalisi ülesandeid täitma, kuna on olemas piir tapmisele sundimisel ja sõjalisel invasioonil.

Kolm iisraeli sõdurit on juba sõjavanglas, kuna nad olid keeldunud Liibanonis teenimisest.

Keeldujaid on olnud kõrgemas ohvitserkonnas, kus Iisraeli omal ajal shokeeris kolonel Eli Geva lahkumine,

kuna tema südametunnistus oli konfliktis valitsuse poliitikaga Lääne-Beiruti rünnakutega.

Opositsioon praegusele valitsusele on pidevalt suurenenud, saades eriti tugeva tõuke Iisraeli okupatsiooni all olevate põgenikelaagrites toime pandud tapatalgutest. Iisraeli ajalehed on ühinenud opositsiooniga, avaldades survet peaminister Menachem Begini ja sõjaminister Ariel Sharoni lahkumiseks.

Hoopis suuremad mõõdud võttis opositsioonilaine möödunud nädalal, kui ühel salajasel koosolekul Tel Avivis asuvas sõjaväeasutuses

sõjaminister Sharon pidi seisma sõjavägede ülemjuhataja Rafael Eitani ja vihase armee kõrgema juhtkonna vastu.

Üle saja ohvitseri, kellest ükski polnud madalamad brigadiiri auastmest, atakeerisid inviduaalselt Sharoni ja nõudsid tema lahkumist. 37-aastane parasütistide üksuse komandör, kelle nime ei tohtivat avaldada, ründas isiklikult Sharoni, kuna ta ei saavat oma mehi enam puhta südametunnistusega lahinguisse juhtida.

Selline rünnak sõjaministri vastu kõrgemas juhtkonnas ajal, mil Iisrael on tegelikult sõjategevuses, on enneolematu Iisraeli ajaloos ja mõned nimetavad seda juba ligi-mässuliseks aktsiooniks. Vahejuhtum on põhjustanud muret ka peaminister Beginile, kes leiab, et Sharonil pole enam respekti ja lojaalsust sõjaväes, mis võib põhjustada lõhe valitsuse ja Iisraeli sõjajõudude vahel.

Sellise kokkupõrke on põhjustanud Beiruti massimõrvade shokk, aga arvatakse, et veelgi rohkem viis millise arrogantsuse ja ülbusega Sharon on vahejuhtumit käsitlenud.

Üks vanem ohvitser on seda iseloomustanud, öeldes, et usaldus on täielikult kadunud sõjaministri ja armee vahel.

Eriti häiris sõjaväge, et Sharon lükkas vastutuse Beiruti sündmuste eest armeele selleks, et end ja valitsust puhtana hoida. Ta oli neli päeva „ära", millega jättis selgituse andmise sõjaväele ja kindral Eitanile. Sharoni hilisemad väljendused on aga teinud Eitani valetajaks.

Beginile on tema oma valitsuse ringis avaldatud survet Sharoni vallandamiseks, kes on saanud kõige selle sümboliks, mis viimase sõjaga viltu läks. Koalitsioonivalitsus on soovitanud, et Sharon asendatakse endise kaitseministri Ezer Weizmaniga. Kuid arvatakse, et Sharoni, keda tema toetajate poolt nimetatakse „Iisraeli kuningas", ei vallandata enne, kui uurimiskomisjon on oma töö lõpetanud — ja selle tähtajaks on järgmise aasta esimesed kuud. Seaduse kohaselt ei tohi Iisraeli raadio ega muud meediavahendid avaldada selle aja jooksul asjasse puutuvat materjali.

Pärast sõjaväe juhtkonna ja sõjaministri vahelise salajase kokkusaamise kirjelduse avaldamist, mis esimesena ilmus ühes inglise ajalehes,

on Iisraeli valitsus koosoleku toimumist kinnitanud, kuid eitab, et seal oleks mingisugust opositsiooni avaldatud Sharoni vastu.

Teatavaks kergenduseks on Iisraelile saanud asjaolu, et on leitud, et massimõrvad oli organiseerinud juba endine, pommiplahvatusega hukatud president Bahir Gemayel, kes isiklikult oli oma kristlike sõduritega põgenike laagrisse läinud, et seal korraldada arreteerimisi ja elamute hävitamist, et tekitada terrorihirmu 500.000 palestiinlase hulgas ja panna neid maalt põgenema. Gemayel oli aga lahkunud ja läks peatselt vastu oma saatusele, saades pommiplahvatusel surma. Tema toored kaaslased aga teostasid massimõrva.

Kuidas seal tegelikult oli, seda pole praegugi teada, sest tõelist lugu ei julgevat ega tahtvat keegi avaldada.

See võivat olla dünamiidiks kogu maale ja eriti uuele presidendile, sest mitte viimane ei juhtivat riiki, vaid seda tegevat liibanoni sõjaväe komandör Fuad Ephraim.

Thatcher võib külastada Falklandi

LONDON — Inglise peaminister Margaret Thatcher võivat veebruaris külastada Falklandi saari, et tähistada nende saarte 150. aastapäeva Inglise asumaana. Esialgul on see siiski ainult peaministri soovide nimekirjas.

BALTIMORE EESTI TEATER — esitab

„ROOSAD PRILLID"

Hugo Raudsepa komöödia 3. vaatuses

Lavastus — AEDE KOPPEL-KLARK

pühapäeval, 10. okt. 1982
kell 3 p.l.
Toronto Eesti Majas

Piletid $6.— täiskasvanuile,
$4.— noortele ja senioridele.

Eelteade:

EESTI RAHVUSTEATER

laup., 27. novembril kell 7 õ.
Leaside High School'is,
200 Hanna Rd., Toronto

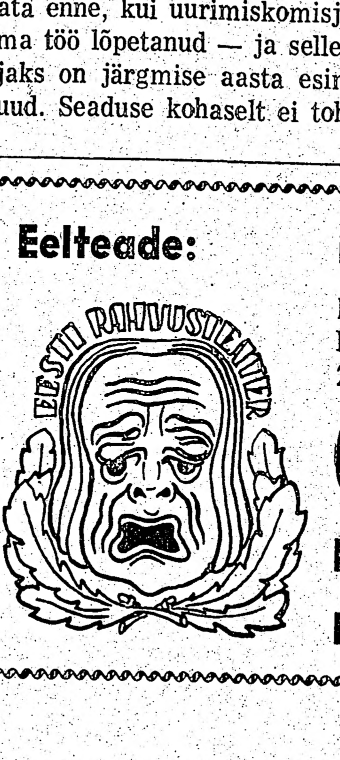

OI, NOORUS!

Eugene O'Neill'i komöödia

Lavastus — Asta Söödor

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Milla, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $45.—, poolaastas $24.— ja veerandaastas $13.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $55.—, poolaastas $29.— ja veerandaastas $15.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 60 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Valus ärkamine

Kanadalased elavad üle praegu valusa ärkamise. Föderaalvalitsuse otsus riigiteenijate palgatõusu piiramiseks esimesel aastal 5 ja järgmisel aastal 6 protsendi ulatuses ning Ontario provintsivalitsuse järgnemine keskvalitsuse algatusele riigiteenijate palkade piiramiseks 5 protsendile järgmise aasta jooksul, on virgutanud kanadalased ärkvele ilusate unenägude valiast ning viinud nad karmi maailma jäise tõelisuse atmosfääri, kus senised 15—20 protsendilised palgatõusud ja nendega kaasuv „magus elu" on kaugenenud minevikku. Keskvalitsus ja talle järgnevad provintsivalitsused loodavad, et majanduselu erasektor järgneb nendele drastilistele sammudele samalaadsete piiravate kitsendustega ning loob sellega vajalikud eeldused inflatsiooni kurvi pidurdamiseks ning praegusest majanduslikust ummikust väljapääsemiseks.

Sellised sissetulekute piiramised on palgateenijatele kahtlemata rasked kanda, mida kinnitavad paljud protestimeeleavaldused ja demonstratsioonid nii Ottawas kui ka Torontos. Riigiteenijate meelepaha on seda arusaadavam, et majanduslikku minnalaskmise ja raha väljaandmisel lahtise käe poliitika isaks oli föderaalvalitsus Ottawas, kes aastate jooksul pole piiranud oma suuri väljaminekuid ning on alati järele andnud suurtele palganõudmistele. Riigiteenijate protestide raamides nõutakse ka kitsenduste ja sissetulekute piiramise poliitika rakendamist kõigile töölistele-teenistujatele ja kõigile seltskonnakihtidele. Ontarios juhitakse eriti teravalt tähelepanu valitsuse suurtele järeleandmistele arstide nõudmiste rahuldamiseks, kuna valitsus nõustus hiljuti arstide tasude tõstmisega 14 protsendi ulatuses.

Vaatamata protestidele, nurinatele ning keskvalitsuse ja provintside majanduspoliitika kritiseerimisele peavad majandusküsimuste eksperdid praegust tagasihoidlikkuse ja kokkuhoiupoliitikat ainsaks teeks Kanada praegusest majanduskriisist välja viimiseks. Keskvalitsuse majanduspoliitika praegune suund kinnitab, et valitsus on hüljanud seni rakendatud teooriad, millede alusel valitsus on võimeline majanduselu suunamisega võimaldama kõigile tööd ning hoolitsema kõigi kodanike majandusliku heaolu eest. Nüüd, kus töötute arv Kanadas on kasvanud 12,2 protsendile tööjõu üldisest kogusest, jääb valitsusel üle ainult käsi laotada ning peaminister Trudeau on avameelselt sunnitud tunnistama, et Ottawa ei ole võimeline tööle rakendama tööta jäänud 1.388.000 kanadalast — selleks peavad eraettevõtted oma abistava käe ulatama.

Nagu märgib Kanada Royal Panga esimees Rowland Frazee, on Kanada liberaalide valitsus sattunud ummikusse majanduspoliitikaga, mis on taotlenud vaatamata suurtele eelarve defitsiitidele majanduselu elustamist. Sealjuures puudusid valitsusel tagavarasummad, mis oleksid tulnud reserveerida heade aastate ülejäägikidest halbade aastate defitsiitide katteks ja inflatsiooni pidurdamiseks. Selle asemel suurendas valitsus pidevalt oma võlgasid ja eelarvete defitsiidid takistavad nüüd intresside langust. Defitsiidid söövad ära ka kõik need summad mis valitsus vajaks majanduselu produktiivseks elustamiseks.

Royal Panga juhataja nõuab ka ettevõtete kui ka üksikisikute laenude kokkutõmbamist, kuna võlasummad on kasvanud liiga kõrgeks. Produktsioonikulude ja palkade kiire tõus on omakorda põhjustanud olukorra, kus Kanada ei ole enam võimeline rahvusvahelisel turul võistlema. Praegu on piinarikkaks probleemiks nende väärnähete väljalülitamine Kanada majandussüsteemist. See saab toimuda ainult sel teel kui ärilised ettevõtted ja üksikisikud oma väljaminekuid piiravad.

See ümberorganiseerimise protsess vastavalt olukordadele on nüüd alanud kuigi eelolev rännak on pikk, raske ja vaevaline. Rowland Frazee hinnangul on Kanada majanduselus juba esimesi paranemise tunnuseid märgata, kuna pankade intressimäärad on hakanud langema ning ka inflatsiooni spiraal näitab languse tendentsi, ehkki see langus on praegu veel võrdlemisi tagasihoidlik. Kõik oleneb siiski sellest, kas kõik kanadalased tulevad valitsuse poliitikaga kaasa ning nõustuvad vabatahtliku palganõudmise piiramisega.

Nende ennustuste ja kalkulatsioonide juures ei sa siiski unustada, et tervenemisprotsess Kanada majanduselus oleneb suurel määral ka rahvusvahelisest majanduslikust olukorrast. Ehkki Ühendriikide valitsus on tuleviku suhtes võrdlemisi optimistlik, on paranemise tunnused praegu veel väga kidurad ja minimaalsed ning Torontos äsja toimunud Maailma Panga ning Rahvusvahelise Rahafondi esindajate meeleolude ja kommentaaride järele otsustades ootab maailma majandust lähemate kuude jooksul veel erakordselt aeglane kasv, stagneerunud kaubavahetus, suur tööpuudus ning kõrged intressimäärad. Kõigi nende tunnusmärkide järele otsustades ei ole suuremat paranemisprotsessi enne oodata kui 1983. aasta keskpaiku.

K. A.

Eesti Vabadusvõitlejate Liit Ühendriikides esimees kol. Ylo Anson, kes alati võtab osa siinsete sõjaveteranide üritustest.

Foto: Tommy Tomson

Kas torustikuprojekt virgutab uinuva hiiglase?

Ühendriikide ja tema liitlaste tohutu majandusjõud võib ohjeldada Nõukogude Liidu laiutuspoliitikat — Endine USA president Nixon analüüsib Ida-Lääne vahelist kaubandust

Ühendriikide endine president Richard Nixon käsitles ühes hiljutises, „New York Times'is" avaldatud artiklis analüüsivalt Ida-Lääne vahelist kaubandust. Ta juhib tähelepanu põhilistele lahkarvamustele Ühendriikide ja tema liitlaste vahel Ida-Lääne vahelises kaubanduses ja rõhutab tungivat tarvidust sellealase poliitika ühtlustamiseks. Nixon tsiteerib president Eisenhowerit, kes ütles kord 1950-ndatel aastatel, külma sõja kõrgperioodil: „Me võime müüa Nõukogude Liidule kõike, mida nad ei saa meie pihta tagasi tulistada" — ja lisab omalt poolt, et see idee hõlmas mitte ainult relvade, vaid ka kõrgtehnoloogia toodete müüki, mis võiks N. Liidu relvastumist soodustada.

Endine president Nixon ütleb, et kaubanduse suhtes N. Liiduga on väga mitmesuguseid seisukohti. Ühest äärmusest väidetakse, et kaubandus on alati kasulik, kuna need maad, kes omavahel kaubitsevad ei asu vastastikku sõjajalale. Ajalugu on aga selle täielikult kummutanud. Teise äärmuse moodustab seisukoht, et N. Liidu blokiga ei tohiks olla mingit kaubandust, kuna sellest hoidumine põhjustaks sealse brutaalse poliitilise süsteemi kokkuvarisemise. Ka see on illusioon, leiab Nixon, öeldes, et tulemuseks oleks ainult N. Liidu elanikkonna võtmine veelgi tihedamate pihtide vahele.

Milline peaks siis olema Lääne ühine lähenemisviis?

Nixon nimetab selles osas aluseks põhimõtet — kaubandus, mitte abi

ja ütleb, et nendes piirides saab kaubandus, mis teenib nii Ida kui ka Lääne majanduslikke huve, täita ka Lääne poliitilisi eesmärke.

Nixon juhib tähelepanu sellele, et NATO liikmesmaad ja Jaapan toodavad N. Liidust enam, kui kolm korda rohkem, ja et majanduslikult on meie süsteem tõhus, nende oma aga mitte. Seda asjaolu tuleks tulusalt ära kasutada. Meie oleme majanduslik hiiglane, kahjuks aga ainult uinuv hiiglane, ütleb Richard Nixon. Ta leiab, et mida tihedamalt on N. Liit hõlmatud keerukasse kaubandusvõrku, seda rohkem suurendame Moskva huvi rahu vastu ja samuti motivatsiooni meiega heade suhete säilitamiseks. Nixon ütleb, et teraviljaembargo rakendamine N. Liidu vastu reageeringuna punaarmee invasioonile Afganistani ei andnud soovitud tulemusi, kuna Moskval oli võimalik saada vilja teistelt maadelt. Palju suuremaks osutunuks mõju, ütleb Nixon, kui meievaheline kaubandus olnuks laialdasem ja hõlmanuks palju kaupu, mis on Nõukogude Liidule hädavajalikud. Seejuures rõhutab endine president kindlakäelise kaubanduspoliitika tähtsust, kuna vastasel korral panevad venelased vaid tasku selle, mis me neile pakume, ega anna omalt poolt midagi vastu.

Olles käsitlenud kaubandust kui mõjuvat vahendit N. Liidu juhtide sundimiseks järeleandmistele ja kui soodustustegurit rahutoimelistele muutustele N. Liidu blokis, kirjutam Nixon edasi: „Olgu Lääne majanduslik jõud nii tugev kui tahes, osutub see siiski relvana kasutuks, kui me ei astu oma samme ühises koostöös. Kui me lubame N. Liidul end lõhestada ja vallutada, siis ei suuda miski seda vältida. Mis puutub Ühendriikidesse, siis ei ole me leidnud ühist meelt oma majandusliku jõu kasutamiseks pärast Teist maailmasõda.

Presidendina häirisid mind suurel määral sagedased sisevõitlused valitsuse ministeeriumide ja iseseisvate agentuuride vahel, kes tegelesid majandusalase välispoliitikaga.

Kõneldes venelastega või ka meie endi liitlastega, peavad Ühendriigid väljendama end üksmeelselt ja see hääl peab olema autoriteetne. Vaidlus maagaasijuhtmestiku rajamise pärast Siberist Lääne-Euroopasse võib osutuda häirekellaks, mis äratab uinuva hiiglase — mis teeb Läänele lõpuks ometigi selgeks tungiva vajaduse kasutada oma majandusliikku jõudu ja teha seda koordineeritult, kirjutab Ühendriikide endine president Richard Nixon ajalehes „New York Times".

ÜLESKUTSE

Mart Niklusele tervituste saatmiseks

Eesti vangistatud vabadusvõitleja Mart Niklus tähistas 22. septembril 48-dat sünnipäeva. Pool oma eluajast on ta rahvusliku ja inimõigusliku tegevuse pärast olnud okupatsioonivõimu poolt tagakiusatud. Peaaegu kümme aastat on ta pidanud vaevlema nõukogude vanglais ja orjatöölaagreis. Okupatsioonivõim on keeldunud talle andmast haridusele vastavat tööd, teda on korduvalt vahistatud, tema kodu läbiotsitud ja temale kuuluvat konfiskeeritud.

Vaatamata kõigile kannatustele pole Mart Niklus kunagi väsinud nõudmast oma kodumaale ja rahvale enesemääramise õigust ja inimõiguste taastamist. Raskelt haigena jätkab ta nõukogude orjatöölaagri ebainimlikes tingimustes võitlust tõe ja õiguse eest.

Pöördume kõigi rahvuslikult mõtlevate eestlaste poole üleskutsega saata Mart Niklusele sünnipäeva ja lähenevate jõulupühade puhul tervitusi järgmisel sunnitöölaagri aadressil: USSR, 618263 Permskaya oblast, Chusovskoy raion, Posyolok Kuchino, Uchrezhdenie VS-389/36.

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus on selleks puhuks lasknud trükkida ülalnimetatud sunnitöölaagri venekeelse aadressiga ümbrikud, milliseid saab kasutada tähitud, vastuvõtutõendiga varustatud tervituskirjade, tervituspostkaartide jne. saatmiseks. Ümbrikud on tasuta, postikulude eest saadaval eesti ajalehtede talitustes ja Eesti poliitvangide ülemaailmse abistamisorganisatsiooni toimkondade ning hooldusgruppide käest. Mart Nikluse tervitusümbrikute pealadu: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-10026 Stockholm, Sweden. Postzhiiro 500104-5.

MART NIKLUS

KOMMENTAARID

Kanada on leidnud endale lõpuks rahvuskangelase, keda ta kaua aega on otsinud. Selleks on möödunud aastal surnud noor 22-aastane Terry Fox, kes vaatamata sellele, et ta oli kaotanud vähihaiguse tulemusena oma parema jala, otsustas vähihaiguse vastu võitlemise vajadusele tähelepanu juhtimiseks ja selleks raha kogumiseks jooksta ühel jalal ja amputeeritud jala proteesil üle kontinendi Kanada idarannikult läänerannikule. Terry Fox oli sunnitud oma matka pärast 3339 miili seljataha jätmist haiguse tõttu katkestama, kuid ta kangelaslik üritus oli võitnud rahva tähelepanu ja südamed ning tema algatuse tulemusena voolasid vähihaiguse uurimise abistamiseks kokku suuremad summad.

Asja toimusid Terry Foxi mälestuseks üle kogu Kanada massijooksud, millest osa võtnud tuhanded inimesed kogusid sellega raha vähihaiguse uurimise fondi. Tulemused olid erakorralised, kuna aktsioon tõi kokku üle 3 miljoni dollari, mis kasutatakse inimsoo suurima vaenlase — vähihaiguse — uurimiseks ja selle vastaseks võitluseks.

Seoses Terry Foxi mälestamiseks korraldatud aktsioonidega on ajakirjanduses viimasel ajal saavutatud tulemusi vähihaiguse vastu võitlemisel. Need tulemused on paiguti julgustavad, nagu mainib Ühendriikide National Cancer Institute direktor dr. Vincent DeVita. Nii on paremate ravimeetodite rakendamisega suudetud vähihaiguse ohvrite arvu vähendada. Statistiliste arvude kohaselt on alla 30-ne aastaste vähihaigete suremus langenud viimase kümne aasta jooksul 30 protsenti, alla 50-ne aastastel 15 protsenti. Erilisi edusamme tehakse ka selliste vähihaiguste liikide ravimisel, mis viis aastat tagasi lõppesid peaaegu sajaprotsendiliselt surmaga. Siia kuulub näiteks noorte inimeste juures avastatud luuvähk, mille ohvrid tervenevad 90 protsendi ulatuses kolme aasta jooksul pärast haiguse avastamist.

Mis on vähihaiguse põhjustajaks? Ka sellele küsimusele annab dr. DeVita vastuse, mainides, et tema arvates on 80 protsenti vähihaiguse juhtumitest põhjustatud keskkonnas valitsevatest teguritest laiemas mõttes — dieedist, sigarettide suitsetamisest, kokkupuudetest vähihaigust põhjustavate kemikaalidega jne. Kõige tähtsamaks teguriks on siiski toit, mis võib põhjustada 35 protsenti vähihaigustest. 30 protsenti haigusjuhtumitest on tingitud suitsetamisest. 5—10 protsenti kemikaalidest ja umbes 3 protsenti alkoholi tarvitamisest. Mis puutub toitlustamisesse, siis kinnitavad uurimused, et need inimesed, kes söövad suuremal hulgal tumerehelisi köögivilju langevad vähemal arvul vähihaiguse ohvriks kui tavaliste toitude sööjad.

Igal juhul — Terry Fox oma dramaatilise ülemandri lonkamisega tuli toime kahe suursaavutusega: ta võitis endale kanada rahvuskangelase tiitli, kuid kõrvuti sellega avas ta suurte rahvamasside käed ja südamed vähihaiguse uurimiseks suuremate summade annetamiseks.

☆

Iisraeli peaminister Menachem Begin keeldus erilise uurimiskomisjoni moodustamisest Lääne-Beirutis palestiinlaste laagrites aset leidnud massimõrvade uurimiseks. Ta suutis isegi parlamendi nii kaugele viia ja manööverdada, et see lükkas tagasi opositsioonis oleva tööerakonna ettepaneku vastava erapooletu uurimiskomisjoni moodustamiseks. Seda kõike vaatamata sellele, et Beiruti veresauna taustal on ärganud tuhandete Iisraeli elanike südametunnistus ning nad nõuavad demonstratsioonidega ja protestiaktsioonidega asjasse selguse toomist ja süüdlaste vastutusele võtmist.

Valitsusele avaldatud surve on siiski asjad nii kaugele viinud, et Begini kaitsealune ja aatekaaslane kaitseminister Ariel Sharon on lõpuks omaks võtnud iisrali sõjajõudude osa selles tragöödias. Nimelt olid palestiina laagrid ümber piiranud iisrali sõdurid andnud palestiinlaste verivaenlastele kristlikele falangistidele loa laagri aladele siirdumiseks ja seal „palestiina terroristide" otsimiseks. Begin kinnitab, et see pole iisraellaste asi kui ühed liibanonlased hakkasid teisi liibanonlasi tapma.

See väide on selleks liiga lapsik ja ülbe, et seda kaaluka vabandusena aktsepteerida. Kui Iisraeli sõjajõud vaherahu tingimusi hüljates Lääne-Beirutisse tungisid ja palestiinlaste laagrialad ümber piirasid, siis oli nende kohustuseks ka laagrites asuvate tsiviilisikute kaitsmine ja kahtlemata olid Begin ja tema sõjalised juhid väga hästi teadlikud, et falangistide tsiviilisikute laagrisse laskmine tähendas sama kui hundile lambakarjaaia väravate avamist.

Kogu selle asja ümber hõljub väga halb ja paha lehk ning seda ei suuda Begin kõrvaldada oma jõhkra bravuuritsemisega. Võib-olla annab loole õige tagapõhja ja viib selle õigesse perspektiivi Iisraeli sõjajõudude ülemjuhataja kindral Rafael Eitan, kui ta massimõrva avastamisel mainis: „See, mis tuleb Beirutis hävitada, see hävitatakse."

AMI

Lugege kaks korda nädalas ilmuvat „VABA EESTLAST" — sisukam ja odavam eesti ajaleht vabas maailmas!

VALVEARST NÄDALALÕPUL

9., 10. ja 11. okt.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

16. ja 17. okt.
dr. A. Mae, tel. 493-7231

Balti riikidest USA konservatiivide ajakirjas

Ühendriikide ajakiri „Human Events" kirjutab väljapaistvalt oma 26. juuni 1982 numbris Balti riikide saatusest ja Balti Vabaduspäevast 14. juunil. Artikli juures on suur maakaart Balti riikidest, kus on ka eraldatud Eesti, Läti ja Leedu. Artikkel algab, et 1918. aastast alates olid Eesti, Läti ja Leedu maailma avalikkuses tuntud kui vabad iseseisvad riigid. Need kolm riiki, kellede idapiiriks on Nõukogude Vene, olid Leaque of Nations liikmed ja neil olid oma usu- ja kultuuripärandid. Sellele tuli aga lõpp 1940. aastal Molotov ja Ribbentropi pakti läbi, mille sõlmisid omavahel Nõukogude Vene ja Natsi-Saksamaa. Salajane lisa selles lepingus asetas need maad Nõukogude Vene mõjupiirkonda ja varsti peale seda kõik kolm vabariiki okupeeriti Nõukogude Vene poolt.

1941 aastal need kolm riiki, mis asuvad strateegiliselt tähtsal asukohal Balti mere ääres, võeti väevõimuga üle Nõukogude Vene poolt ja siiani pudub neil kolmel riigil võim ise otsustada oma riikide juhtimise üle.

Kuigi suurem osa ameeriklasi ei ole teadlikud nende riikide saatusest, mälestused kultuurilisest vabadusest on ikka värskelt meeles baltlastel. Ühendriigid pole kunagi tunnustanud seal Nõuk. Vene okupatsiooni ja uus lootus iseseisvusele võib jälle esile tulla, kuna mõlemad Esindajatekojad võtsid ühel häälel vastu resolutsiooni kuulutada 14. juuni Balti Vabaduspäevaks.

Balti Vabaduspäeva resolutsiooni läbiviimine on Balti Vabadusliidu töö viljaks, kes on kogunud oma ümber laialdaselt isikuid, kes on mures Balti riikide, nende elanikkude ning inimrikkumiste üle Balti riikides. Võtnud oma ideaaliks Balti riikide enesemääramise riigikorra on Balti Vabadusliidu liikmed võtnud kontakti Ühendriikide riigiametnikkudega, õpetlastega ja ameerika avalikkusega, et võita üldist toetust Balti riikide iseseisvuseks ja vabaduseks.

Ontario politsei juhib tähelepanu

TORONTO — Igal aastal politsei ja vabatahtlikud viidavad sadu tunde kadunud jahimeeste otsimisel, paljud otsimised on lõppenud aga traagiliselt. 1981. aasta kolmel viimasel kuul kasutati 3478 töötundi 40 otsimise puhul Ontario põhja- ja Sault Ste. Marie piirkondades.

Ontario provintsi politseikomissar Jim Erskine ütles jälle, et nad on väga mures jahimeeste julgeoleku pärast, kes lähevad kaugele põhja sel sügisel. Kõik jahimehed peaksid olema targad ja plaanitsema oma jahikäigu, mõeldes julgeolekule ja säilimisele enne põõsaisse minekut. Isegi need, kes on juba kogenud jahimehed.

Komissar ütleb, et viimane asi, mis on vajalik enne jahikäiku, on teha kindlaks, et keegi kindlasti teaks, kuhu oled minemas. Ka soovitab ta alati kaasas kanda tüpograafilist kaarti ja kompassi ning osata neid kasutada.

Lõpuks annab ta juhise abi kutsumiseks: kui kuuled kolme lasku õhku või kolme vilet, siis see tähendab, et jahimees vajab abi; aga neid rahvusvahelisi signaale võid ka ise põõsastesse eksinult kasutada.

Eestlane CNE kinkeesemete näitusel

Toronto päevaleht „Toronto Star" avaldas oma möödunud nädala ajalehes neljaveerulise foto CNE National Gift Show'st, kus üht eriti kallist muistset miniatüürset sõidukit imetleb Melissa Viinalass Sudburyst. Tema vend on esinenud Torontos viiuldajana.

20. septembril alustas õppetööd TES Täienduskool. Pildil klassijuhataja Ene Lüdig oma II klassi õpilastega esimeses koolitunnis. Foto: Vaba Eestlane

Arvo Niitenberg WAC'i presidendiks

Mikroelektroonika tööjõudude vajadus suureneb

UW (Universtiy of Waterloo) Gazette avaldas 15. septembri numbris pooleleheküljelise artikli „Hydro executive gives advise to UW" (Hydro eksekutiiv annab nõu UW-le). Artiklis kirjutatakse, et Arvo Niitenberg on üheks aastaks valitud Waterloo Advisory Council'i presidendiks; nõukogu esindab UW õpilastöölisi. Anname selle artikli lühendatuna edasi.

A. Niitenberg ei tahtvat ega kavatsevat rääkida professoreile ja ülikooli ametnikele mida õpetada. Ta ütles ühel intervjuul, et ta on väga huviatud nõu andma koostöölise programmi kujundamisel ja selgitamisel, mis on praegused tööstuse väljavaated.

Niitenberg üles, et ta on insener, kes pole veel kontoritöös kuigi kaua olnud. Aga ta tõusis ettevõtte juhi kohale pärast seda,

kui ta oli olnud seotud kolme Ontario Hydro jõujaama ehitamisega 1970-ndail aastail.

Nüüd ta on Hydro planeerimise ja administratsiooni alal abipresidendiks. Selles töös on ta üks kahest teenistujast, kes raporteerib presidendile tööde käigust. Teist abipresidenti süüdistatakse igas asjas, mis juhtub tänа, aga Niitenbergi „süüdistatavat kõigis selles, mis võib juhtuda homme," iseloomustatakse huumorikalt tema positsiooni.

Niitenberg on aastaid olnud külalislektoriks UW konstruktsiooniprogrammis tsiviilinseneridele ja talle on meeldinud selle ülikooli inimesed, kes on pühendunud tööle, on teadmistega ja huvitatud õppimisest. Selletõttu ta oli rõõmuga aktsepteerinud pakkumise, kui teda kutsuti ühinema Industrial Advisory Council'iga. Ta ütles, et võttis selle koha vastu huvitava väljakutsena, aga ka kui isikliku komplimendina, saades alul abipresidendiks ja nüüd selle grupi presidendiks.

Niitenberg ütles, et ta õpib selles töös üsna palju, võimalik et rohkem kui ta aega investeerib.

Aga ta õpib ka üliõpilastöölistelt ja noortelt lõpetajailt, kes on tulnud töötama Hydro juurde, mis on suurim koostöö-õpilaste tööandja.

Nendega tutvumiseks on tal igal aastal kohtumine uustulnukatega, kes küsivad Niitenbergilt ja vastupidi Niitenberg küsitleb ka neid.

WAC osas ütles Niitenberg, et tuleb jätkata vestluse arendamist teaduskonna esindajatega. Ta soovib aktiivsemat sekkumist nõukogu liikmete poolt tööstuse aspekti selgitamisel, aga ta ei soovi, et nõukogu läheks administratsiooni töö üksikasjusse või räägiks õppeprogrammi sisust.

Kus meil peab olema oma seisukoht, on kinnitada vajadust mikroelektroonikas, kus nõudmine on suurenemas ja on näha, et see jätkub.

Võib-olla on vajalik õpetamine energia poolel, kus nõudmine on väga püsiv ja kool võiks juhtida õpilasi tagasi tööstusse, kus neid vajatakse.

Aga see on ülikooli asi kuidas asi korraldatakse.

Küsimusele, kas on mingit tasakaalu praegu selles, mida UW õpetab ja mida tööstus soovib, hindas Niitenberg olukorda üsna heaks. Raskel majanduslikul ajal on Waterloo ülikool teinud paremini oma tööd kui mõned teised.

Tegelikult Niitenberg hindab õpilastööliste oskusi ja UW lõpetanute head taset.

Laborotooriumis ja tööstuse olukorras on õpilastöölised eelnevate töökogemustega suutnud pare-maid tulemusi saavutada.

See suund ei ole siiski nii märgatav kontoritöös ega disainimisel, kus noored töölised on rohkem individuaalsema juhtimise all.

Niitenberg märkis, et majandusliku kitsikuse ajal on veelgi tähtsam teada, mida tööstus lõpetajailt soovib saada. Et WAC'i selles asjas juhendada, tahab ta koostada mingisuguse järjekorra-süsteemi, et nõukogu võiks kasutada rohkem aega tähtsamate küsimuste juures ja kohandada tootluse ja õpilastööliste programmi vastavalt tööstuse soovidele. Ta ei arva siiski, et nõukogu võiks või tahaks tegeleda teiste ülikoolide probleemidega, vähemalt mitte otse. Kuigi näiteks fondideprogramm on teiste äri- ja tööstusinimeste töö, ei saa ka WAC end sellest täiesti isolеerida.

Niitenberg märkis, et enne kui ta nõustus presidendikoha vastuvõtmisega, tal oli mõnel määral mureks, kas tal leidub aega.

Ta kirjeldas oma kohustusi nõukogu kandidaadi esitamise komiteele ja UW ametnikele, kes ütlesid, et nad on kindlad, et aeg, mis ta peaks selleks andma, on küllaldane.

Hydros on tema hooleks uurimine, isikliku koosseisu asjad, finants, korporatsioonide suhted ja energiasüsteemide planeerimine, see alati kontroversiaalne küsimus, millised jõujaamad peavad opereerima ja kuidas energiat paremini tarbijaini viia.

Lõpuks rääkis Niitenberg, et omal vabal ajal ehitab ta koos perekonnaga väikest suvilat põhja poole Uxbridge'i. Ta kavandas selle ise ja ehitab ka ise, sest see on ikka väiksem projekt kui Lakeview ja Lambon jõujaamad, kus ta oli kümne aasta eest vastutaval kohal ehituste juures. Öeldakse ka, et tal on abikaasa ja kaks tütart, kellest üks on keemiainsener ja teine kommerts-ala õpilane.

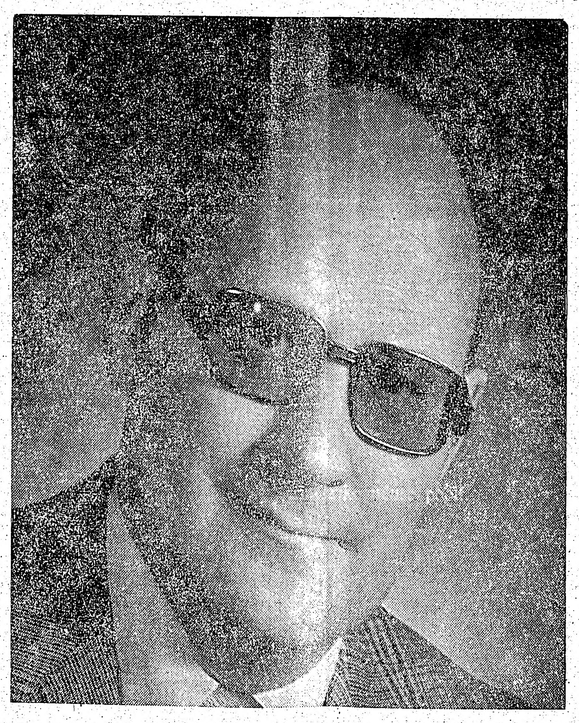

ARVO NIITENBERG

Tänapäeva kasvatuse probleemid

Miks lapsi ei kasvatata? — aga kuidas tuleks kasvatada?

Paljud, ka õpetajad on veendunud, et tänapäeva kasvatuses ja koolis on midagi katki ja viltu. Koolis pole korda, lapsed ei õpi midagi, need on tavalised kurtmised. Miks see on nii? Miks midagi ette ei võeta?

Teooriaid selle puhul on palju. Üks asjalikumaid on noore norra pedagoogi Erling Lars Dale vaatekoht, mida allpool refereerime:

Kuna paljud lapsed ei omanda teadmisi, tekib neist pikapeale uus alamklass, kes midagi ei oska teha ja peab leppima väga tagasihoidliku sissetulekuga.

TÄNAPÄEVA KASVATUS LIIGA JÄRELEANDLIK

Tänapäeva kasvatus on liiga järeleandlik. Sõnad nagu distsipliin, autoriteet, võim ja sundus on saanud liiga „parempoolse" tähenduse. Distsipliin eriti on kujunenud autoritaarseks. Lapsed peavad sel puhul olema passiivsed, neil pole selle kohta midagi öelda. Aga seda saab teisiti esitada.

Õpetajal on õigus nõuda, et kõik õpilased saavad õpetust, oskavad näiteks end väljendada kirjalikult ja suuliselt. Distsipliin peab andma lastele usu endasse ja iseteadvuse. See pole siht vaid vahend.

Sõnad nagu võim ja suund omavad negatiivse kõla. Aga kool on ju sunduslik asutus, sinna pole midagi teha. Keegi ei mängi näiteks malet ilma reegliteta.

Kui mõni poiss ilmub teiste hulka ja lööb noa laua sisse, siis tuleb ta minema saata. Pole mõtet lasta tal seal olla, „temast aru saada", kuna tal võibolla on kodus raske.

Minemasaatmine tähendab, et poissi võetakse tõsiselt nii nagu ta on.

VANEMATE KOHUSTUSED LASTE KASVATAMISEL

Vanemad peavad lastele näitama, kuidas nad peavad käituma ja tegutsema. Nad peavad ütlema, millal lapsed esinevad valesti ja lapsi karistama, kui need ei käi olemasolevate reeglite järgi. Kui vanem ei karista, siis ei oska laps eraldada lubatud tegusid lubamatutest.

Dale räägib kuidas ta alguses tahtis — nagu paljud teised — revolutsioneerida kooli. Aga tegelikkus osutus teiseks.

Miks on järeleandlikkus kasvatuses kasvanud?

See oleneb ühiskonna arengust. Vanasti oli laste kasvatamine hädavajalik, et elu ülal hoida. Tuli õpetada lapsi tööd tegema. Ja lapsed hoolitsesid hiljem oma vanade vanemate eest. Nüüd on töö ja perekonnaelu lahus, tööd teevad suurelt osalt masinad. Ühiskond hoolitseb vanade eest, mitte lapsed. Kasvatamistarve väheneb, normid muutuvad uduseks. Kui elati tihedalt koos, siis oli ka teisi täiskasvanuid, kes aitasid lapsi kasvatada. Nüüd neid ei ole ja vanemad on tööst tihti väsinud ja kulunud.

GENERATSIOONIDE PURUNENUD „KETT"

Varem anti elu ja tööreeglid edasi generatsioonilt generatsioonile, praegu on see „kett" katkenud. Pole enam tingimata vajalik lapsi kasvatada.

Kui seda kõike vaadelda, siis selgub, et mõisted nagu distsipliin, autoriteet, võim ja sundus omavad positiivse sisu ja tulevad uuesti jalule seada. Nende vahenditega on võimalik kasvatada lapsi inimesteks, kel on endausaldust, kes oskavad protesteerida ja esitada nõudmisi. EPL

● Eesti Ap. Õigeusu Püha Serafimi kirikus New Yorgis õnnistas praost ülempreester Emanuel Lepik leerilapse, kelleks oli Lisa Kattai. Leeripühale oli kogunenud kirikutäis rahvast, nende seas palju noori, kuna õnnistatav Lisa Kattai on agaralt kaastegev noorte peres gaidides ja rahvatantsurühmas. Pärast kirikliku õnnistamistalitust toimus Kattaide kodus päevakohane koosviibimine lähemate sõprade ja leerilapse kaaslaste osavõtul.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$45.—	$55.—
Poolaastas	$24.—	$29.—
Veerandaastas	$13.—	$15.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
aastas	$49.— + $39.—	$44.—
poolaastas	$26.— + $19.50	$22.—
veerandaastas	$14.— + $ 9.25	$11.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $49.—, poolaastas $26 ja veerandaastas $14.— + SAATEKULU — aastas $66.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 60 centi

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

KORTERID — Poca Ratonis, Floridas
EESTLASTE KORTERIMAJAS
2 magamistuba, ujula, saun, ühisruumid, suur krunt 1½ km Atlandist, ½ km äridest. — Tel. 447-3844

Kolimine
•
J. KRULL
•
Wilcox Lake Sauna
PEREKONNA SAUN
464 Sunset Beach Rd., P.O. Box 460
Oak Ridge, Ontario L0G 1P0
•
Tel. 773-0497

VAIPADE KEEMILINE PUHASTUS
„stainguard" hinna sees
Elutuba, söögituba ja koridor
(Ka mööbli puhastus)
Peeter Valing
Tel. 690-4961

Lahkus kaasvilistlane

rer.merc. HERMAN EVERT

sündinud 20. veebruaril 1898 Viljandimaal
surnud 20. septembril 1982 Tallinnas

mälestab

ÜLIÕPILASSELTS LIIVIKA

Oma armast vilistlast

dr. MARTA LINNAKS'it

surnud 7. septembril 1982 Rootsis

mälestab

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

Endist Petseri Gümnaasiumi direktorit

ALEKSANDER RAUDSEPP'a

mälestavad

PETSERI GÜMNAASIUMI XXI LEND,
ENDISED ÕPILASED ja ÕPETAJAD

Lugupeetud direktorit

ALEKSANDER RAUDSEPP'a

mälestavad leinas

ENDISED VÄLGA LINNA
KAUBANDUSKOOLI ÕPILASED

Avaldame kaastunnet EVI JAAGUSTE'le perekonnaga
isa ja vanaisa

ALEKSANDER RAUDSEPP'a

kaotuse puhul

Mälestavad leinas

ÕIE ja EINO KURIS
SIIRI ja JAAN LEPP
ELSA ja BRUNO LINDRE
AINO ja GUNNAR MITT
HELJO ja KARL NOVEK
LIISI ja VALTER PIIGLI
KIIRA ja KARL SÜTIS

Armast sõpra

ALEKSANDER RAUDSEPP'a

mälestavad

SALLY ja ANTS
LIIDI ja SERGI

ALEKSANDER RAUDSEPP

Tänutundes mälestavad

VALGA ÜHISGÜMNAASIUMI
ÕPILASED ja ÕPETAJAD

Leinateateid

Stuttgardis suri 14. juulil Melanie Ranne, sündinud 3. märtsil 1911.

Mannheimis suri 5. juulil Juhan Tammistu, sündinud 31. mail 1909.

Stokholmis suri 13. juulil Elfriede Must, sündinud 7. märtsil 1909 Narvas.

USA-s suri 14. juulil Edgar Aus, sündinud 19. novembril 1915 Vilsandis.

KIRIKUD

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488.
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Kolmapäeval, 6. okt. kell 7.00 õ. kõneleb E. Toompuu teemal: „õnnistus".

Pühapäeval, 10. okt. kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS, kõneleb H. Eller, solist K. Medri.

Kell 6.00 õ. KUULUTUSKOOSOLEK.

TEADAANNE: pühapäeval, 10. okt. kell 8.00—10.00 homm. laulab noortekoor „Päike" Ch Kipperi juhatusel CBC raadioprogrammis teiste valikkooride seas.

E.E.L.K. PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1.
Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kirikus 483-5847
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühap., 10. okt. kell 11 homm. Teenib diakon-õpetaja Albert Roost. Solist Irene Loosberg.

Pühapäevakooli pikkadel nädalalõppudel ei peeta.

Ingliskeelne jumalateenistus jääb ära.

Pühap., 17. okt. kell 11 homm. õp. Andrse Tauli INTRODUKTSIOON (õpetaja koguduse peale õnnistamine). Teenivad piiskop Karl Raudsepp, dr. Jaak Taul ja õp. Juris Cailitis. Laulavad noortekoor Lootus ja Cantate Domino, konvilaud, ingliskeelne sektsioon ühineb selle jumalateenistusega. Pühapäevakool ja leerieelsed.

Õpetaja Andres Taul on Fort Lauderdales kolmap., 6. okt. kuni 13. okt., kus ta teenib Lõuna-Florida kogudust. Peetri kog. hooldaja õpetaja sellel nädalal on Albert Roost, tel. 244-9270. Selle nädala kõnetunnid jäävad ära.

Esmasp., 18. okt. JUMALATEENISTUS EHATARES kell 7 õ. Jutlustab külaline dr. Jaak Taul, Inglismaalt.

Pühap., 24. okt. kell 11 homm. LEERI avajumalateenistus. Solist Estra Väli-Toompuu. Leerilapsi palutakse õpetaja juures või kantseleis registreerida. Piiblitund kell 10 homm. Pühapäevakool. Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30 homm.

Pühap., 24. okt. kell 4 p.l. LEMBIT AVESSONI KONTSERT.

Koguduse kantselei on avatud teisip. 10.00—18.00 ja neljap. 12.00—15.00.

Õpetaja kõnetunnid: kolmapäeval 9.30—2 p.l., neljapäeval 6—8 õhtul.

Õpetaja Udo Petersoo EELK Vana Andrese koguduse õpetajaks õnnistamise jumalateenistusel, pildil vasakult õp. E. Pähn, piiskop K. Raudsepp, Kanada sinodi esindaja A. Lorch ja läti koguduse õp. J. Cailitis, ees õnnistamisel olev õp. U. Petersoo.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478 ja 1-527-0410.

VIRGINIA UNITED KIRIKUS esmasp., 11. okt. kell 15.00 on LÕIKUS-TÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga. Solist G. Welin.

Opetaja kõnetunnid: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus. 501 Davisville Ave., Toronto 19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleaing igal esmaspäeval kell 18.00—side Ave., Hamilton, tel.: 527-0410

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128, kirikus 923-5172

Pühap., 10. okt. JUMALATEENISTUS kell 4 p.l.

Pühap., 17. okt. JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

Kiriku koori harjutused igal esmaspäeval kell 7 õ. kiriku ruumes. Kogudus ja õpetaja kutsuvad uusi liikmeid ühinema kooriga.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kiriku kantseleis teisipäeviti 5—7 õ., neljapäeviti 6—8 ja pärast igat jumalateenistust.

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED Established 1879
Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine. Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanueli kirik,
21 Swanwick Ave.
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühap., 10. okt. kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, duett.

(Buss Eesti Kodust kell 1.30 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS, koosviibimine.

Kolmap., 13. okt. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Tänuavaldus

Eesti Sõjameeste Suvepäevade toimkond tänab kõiki kaasvõitlejaid, kaasmaalasi ja eriti Rooneeme pagariäri ning „Poko" lihakaupluse Mount Pleasant'i osakonda rohkete ja väärtuslike annetuste eest suvepäevadel toimunud loterii heaks. Samuti suur tänu pidulistele loterii piletite omandamise ja pr. K. Lemberile osavasti läbi viidud loterii korraldamise eest.

Muudatusi Londoni, Ont. sügiseses loengute sarjas

Sügises loengute sarjas, mis algavad teisipäeval, 26. oktoobril s.a kell pool kaheksa õhtul Eesti Täienduskooli ruumes, Redeemer Lutheran Church, Wellington Road'il on tehtud muudatus. Kuna esimese loengu pidaja mag. Ilmar Martens ei saa sellel päeval kohale sõita, siis peab esimese loengu Eha Einola, kõneledes Londoni arhitektuurilisest tagapõhjast. Loengut saadavad valguspildid.

Mag. Ilmar Martens'i loeng majanduslikkudest probleemidest toimub teisipäeval, 30. novembril samas kohas.

Londoni ES juhatus loodab loengute sarjale rohkearvulist kuulajate osavõttu.

Õlendus

Vaba Eestlases nr. 73 on sattunud ühes pildiallkirjas eksitus. Lehekülg 5 avaldatud fotol ei ole mitte muuseumi kuraatoriks Maie Landra vaid Mai Järve.

TORONTO TSENTRAALSEIMA ASUKOHAGA MATUSEBÜROO

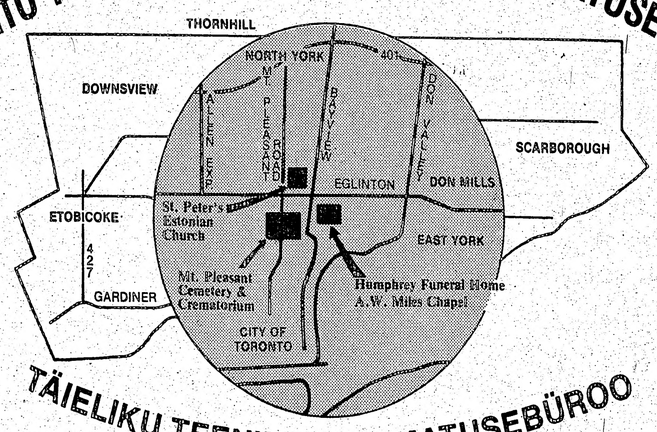

TÄIELIKU TEENIMISEGA MATUSEBÜROO

Tsentraalne asukoht 1403 Bayview Avenue (Davisville Ave. kõnal) the Humphrey Funeral Home – A.W. Miles Chapel on kergesti juurdepääsetav kõigi peateede kaudu, kaasaarvatud 401, Don Valley & Gardiner Expressways.

Juurdepääs T.T.C. transpordiga on võimalik Davisville bussiga Yonge-Davisville jaamast, 1 peatus põhjapool St. Clair'i, 1 peatus lõunapool Eglinton'i.

Humphrey Funeral Home
A.W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)
487-4523

iateenistusel, pildil vasa-
guduse õp. J. Cailitis, ees

...änuavaldus

...õjameeste Suvepäevade
...tänab kõiki kaasvõitle-
...maalasi ja eriti Rooneе-
...iäri ning „Poko" liha-
...Mount Pleasant'i osakon-
...e ja väärtuslike annetuste
...äevadel toimunud loterii
...nuti suur tänu pidulistele
...etite omandamise ja pr.
...rile osavasti läbi viidud
...raldamise eest.

...atusi Londoni,
...igiseses
...te sarjas

...loengute sarjas, mis alga-
...päeval, 26. oktoobril s.a
...taheksa õhtul Eesti Täien-
...ruumes, Redeemer Luthe-
...ch, Wellington Road'il on
...udatus. Kuna esimese
...laja mag. Ilmar Martens
...llel päeval kohale sõita,
...esimese loengu Eha Eino-
...edes Londoni arhitektuuri-
...apõhjast. Loengut saada-
...spildid.
...mar Martens'i loeng ma-
...udest probleemidest toi-
...päeval, 30. novembril sa-
...s.
ES juhatus loodab loen-
...le rohkearvulist kuulajate

...us

...stlases nr. 73 on sattunud
...allkirjas eksitus. Lehe-
...eldatud fotol ei ole mitte
kuraatoriks Maie Land-
...ai Järve.

...ÜROO

...ome

...o

Rõõmustav teatrisügis avatakse

Harri Mürk lavastab läti kirjaniku komöödia

Sügishooaja teatritegevuse avab laupäeval, 16. oktoobril kell 7.30 õ. Amber Lights teatri ja Eesti Kirjanduse Sõprade lavastusena läti kirjaniku Anslavs Eglitise komöödia „Maris ja Baiba". Möödunud sügisesel balti draamafestivalil esitati see ingliskeelses versioonis.

Harri Mürk, kes on hästi tuntud Toronto eesti teatrielus, on uue tüki lavastaja. Ta ütleb, et see on kergeiseloomuline tükk, mille ta ammugi võttis töökavasse eesti keelde tõlkida, kuna hindab selle kergema, meeleolulise laadiga sisu, mis talle enesele kui põhiliselt koomikule, on lähedane.

Kahe tegelasega näidendis on Harri Mürki kõrval teiseks mängijaks Katrin Kannel.

Teda tunneme paar aastat tagasi esitatud Elmar Maripuu näidendi „Inimesed sureval planeedil" naistegelasena,

kes ulatuslikus ja nõudlikus lavaosas esines üllatava isikupära, lavalise kindluse ja väljendusjõuga. Nüüd näeme teda jälle komöödialikus lavaosas.

H. Mürk selgitab, et sel lavateosel ei ole täieõhtulist mõõtu, mispärast etendusele järgneb vastuvõtt veini ja juustuga.

Rääkides teatri asukohast, ütles ta, et Innis College Town Hall asub George St., suure uue raamatukogu kõrval, veidi Bloor St. lõunasse.

See pole päris teatrihoone, aga sobib suurepäraselt kahe tegelasega näidendi lavastamiseks, kus realistlikud kulissid pole olulised.

Väiksema lavatüki esitamiseks on ruum väga kohane, kuhu küllaltki arvukale publikule on ruumi.

Niipalju eelseisvast teatrietendusest, mis pakub meelelahutuslikku. Kuna Amber Lights nimi jälle figureerib korraldajana, siis ongi huvitav teada, kas see ikka edasi tegutseb, pealegi lahkus Torontost talvehooajaks üks selle tugevamaid jõude, lavastaja Linda Pakri.

H. Mürk ütleb, et Amber Lights elab ja juba novembris toimub Läti Kultuurikeskuses kolme rahva vaheline, aga lätlaste korraldusel, kabaree õhtul, võib-olla, et 27. novembril. Eestlasist on edasi Amber Lights juures tegevad Harri Mürk ja Elmar Maripuu.

Kuid reedel, 22. oktoobril toimub Eesti Maja keskmises saalis sügisene „Allikas",

kus tuleb Torontos esietendusele E. Maripuu uus näidend „Super-Esto", mis oli suvel juba Chicagos esietendusel.

Lisaks näidendile esitatakse Peeter Sepa ja Harri Mürgi suvel valminud videofilmi „Karupulma äärmised võimalused".

Lõpuks ütleb H. Mürk, et kuna Torontosse tuleb külalisteatrina Baltimore Eesti Seltsi Teater Hugo Raudsepa „Roosade prillidega" ja Eesti Rahvusteater esitab novembri lõpul Eugene O'Neilli „Oi, noorus", siis on tänavune eesti teatrisügis üsna rõõmustavalt rikkalik.

Soprani viies iseseisev sügisene kontsert

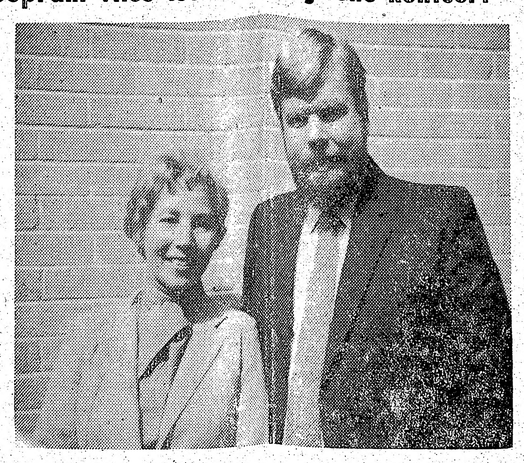

Pühapäeval, 17. oktoobril toimub Eesti Majas sopran Õnne Laikve iseseisev kontsert, kus klaveril saatjaks on Charles Kipper. Pildil kaks helikunstnikku.

Iga-aastane sopran Õnne Laikve kontsert toimub pühapäeval, 17. oktoobril 1982, kell 4 p.l. Eesti Maja suures saalis.

Kava on mitmekesine, andes lauljatarile võimaluse esile tuua oma värvirikast ja tundeküllast häält. Kavas on: Händel, Wolf, Schumann, Oja, Saar, Kapp, Päts, Aavik, Karindi ja Grieg. Samaaegselt on Toronto ühiskonnal võimalus kuulda meie noore, hästituntud klaverisaatja ja koorijuhi Charles Kipperi koostööd sopran Õnne Laikvega kontserdilaval.

Viimase kümne aasta jooksul on mõlemad kunstnikud meie ühiskonna muusikalisele tegevusele andnud tõhusa panuse. Nii on Õnne Laikve kontsertlauljana esinenud suurel arvul eesti ühiskondlikel üritustel nii Torontos kui Ottawas ja on andnud neli iseseisvat kontserti. Lauldes väljaspool Torontot, Austraalias ja Ameerikas, on lauljatar alati oma kuulajaskonnale suutnud anda uue ning kauni elamuse.

Charles Kipper lõpetas Toronto Kuningliku Konservatooriumi klaveri interpreedi alal ARCT diplomiga ja Toronto Ülikooli muusikapedagoogi ja kompositsiooni alal magistrikraadiga. Oma muusikaõpetaja töö kõrval laulavad Charles Kipperi taktikepi all Baptisti Koguduse segakoor ja noortekoor „Päike" ning Toronto Eesti Meeskoor. Charles Kipper on lugupeetud koorijuht ja musikaalselt kompetentne klaverisaatja. Pühapäeval, 17. oktoobril kuuleme mõlemaid kunstnikke kontsert-poodiumil taas esinemas eesti ühiskonnale.

Lõikustänupühaks ostke meilt

SUITSUKALKUNEID, SUITSUSINKE JA VERIVORSTE

Helistage 425-0450

VIKING FOODS & IMPORTS

133 LAIRD DRIVE, TORONTO, ONT.

M4S 3V5

Talvised äri lahtioleku-ajad alates 12. okt.: teisip.—neljap. 8—6, reedel 8—7, laup. 8—4. Esmaspäeviti suletud.

Pick your own apples

at

Pine Farms Orchard, King

- Hours: Weekends & Holidays 9 a.m.—sundown Weekdays: — By appointment.
- Apples within the reach of everyone
- No ladders (full sized apples from pint sized trees)
- McIntosh, Spartan, Delicious and Spy for picking immediatly.
- McIntosh, Cortland and Spy ready pick at storage.
- For more information call:

King 833-5459, 833-6698

Hwy 400 north to King—Nobleton Cloverleaf. Turn east to first lights and turn north on Jane St. and proceed 4 km and then you see the apple signs. Turn east at Jane and Green Lane as directed.

Hea tuju sinule, tulu Eesti Majale

Maakondlik killapidu meie ühiskodu toetamiseks

Möödunud kolmapäeval toimus Eesti Majas maakondlike organisatsioonide koosolek, kus veerandsada organisatsioonide esindajat arutlesid viimaseid ülesandeid eeloleva Eesti Maja tuluõhtuks korraldatava killapeo läbiviimisel. Koosoleku päevakorras olid sellekõrval veel ESTO-84 küsimused niipalju kui need pudutasid maakondliku päeva ürituseks vajalikke ruume. Koosoleku avas maakondliku kogu esimees J. Vihma, misjärel juhatama asus E. Aleve.

Esto-84 peatoimkonna programmitoimkonna koosolekust võttis maakondlike organisatsioonide esindajana osa Oskar Haamer, kes andis nüüd selgitust tulemustest. Maakondadele on reserveeritud teisipäev, 10. juuli kella 9 homm. ja 7 õ. vahel. Peakomitee soovib, et iga maakond annaks andmeid, kui suurt ruumi nad vajavad ja mis otstarbeks, et Royal York teaks ruume vastavalt ettevalmistada. Andmeid tahetakse juba alanud kuul. Teatavasti saadakse kõrvalruumid hotellist tasuta, kui on tehtud reservatsioon 500-le toale.

Killapeo asjus on kava kindlaks kujunenud, see toimub laupäeval 23. oktoobril igas Eesti Maja ruumis. Kell 3 avatakse uksed ja algab registreerimine võistlusist osavõtuks.

Kavas on male-, kabe-, bridzhi-, lauatennise ja laskevõistlused. Laskevõistlused püstolis ja väikepüssis toimuvad individuaalses süsteemis

ja hiljem märgitakse millisest maakonnast keegi on pärit. Laskevõistluse juhatajaks on A. Oiling, male ja muud võistlused L. Joselin, kes palub et omad mänguvahendid kaasa võetakse.

Killapeo ametlik avamine on kell 3 p.l., mille järel alustatakse võistlustega, tutvutakse etnograafilise näitusega, mis on seekord kujundatud igast maakonnast pärit esemetest. Näituse juures on ka loterii. Killapeo hulka kuulub ka Eesti Abistamiskomitee äri, mis sel puhul on avatud etnograafiliste esemete ostuks.

Pärast avamist algavad võistlused ja kell 4 p.l. kirev kava,

kuhu kuuluvad Kai Kääridi tantsijate, rahvapilliorkestri esinemise ja Andres Tamme, Erik Verderi laulude kõrval ka ühislaulud Elna Libe juhatusel,

ringmängud, kus kõik võivad olla osalejad. Samal ajal on avatud kohvik baariga, informatsiooni annab oma raadiojaam. Mõned asjad pole veel lõplikult selgunud, võibolla on ka filmietendusi.

Kell 8 õ. toimub õhtune etendus, mille sisu on koostanud Harri Mürk Roman Toi abiga ja mille ettevalmistamine on käimas, osalised juba koos.

Kell 9 õ. algab päris pidu, kus tantsuks mängib Mehis Vahtra orkester „Orpheus". Selleks ajaks on kõik võistlused lõppenud ja võitjaid auhinnatakse.

Koosolekust osavõtjad olid väga optimistlikud,

et Toronto eestlased hindavad maakondlike organisatsioonide poolt Eesti Maja tuluks korraldatavat killapidu samase vaimustusega

nagu eeltööde tegijad, et meie ühiskodu, Eesti Maja majanduslikult toetada. See ongi andnud motoks HEA TUJU SINULE, TULU EESTI MAJALE!

MÜ vaatas taha ja ette

Teisipäeval, 28. septembri õhtul toimus Tartu College ruumides Metsaülikooli juhatuse ja Torontos elunevate metsaüliõpilaste kokkutulek. Osavõtjaid 30, nende seas 4-kuune Mart Kristjan Altosaar (Tõnu ja Anne poeg), kes tegi oma ühiskondliku debüüdi. MÜ juhataja Käbi Lokk avas ja tervitas. Urmas Vompa näitas valguspilte 1981. MÜ Oneida seminarist ja 1982. Boltoni kursusest. Pärast vaadet möödunule arutleti tuleviku küsimusi. Eesti rahvuslik ärkamisaeg Boltoni kursuse õnnestunud peamotiivina juhib järgmise kursuse juhtmotiivi otsingule. Sissejuhatuseks sellele tegi Vello Soots kokkuvõtte oma Oneida ettekandest „MÜ mudelid". Arutlus toimus mitmesuguste võimaluste üle. Vahepeal rüübati kohvi.

Anne Tüll T. E. Seltsi esimeheks

Eesti noorte koolitöö ulatuslikumaks sektsiooniks seltsi juures

Väiksearvulise osavõtjaskonnaga Toronto Eesti Seltsi korraline aastakoosolek peeti septembri lõpul, mis vaatamata pikale päevakorrale möödus üksmeelselt ja koostöötahteliselt koosoleku juhatajaks valitud H. Lupp'i juhatusel, protokollis Leida Pajur.

Möödunud tegevusaasta alul esimehe kohused üle võtnud Anne Ly Tülli ettepanekul mälestati aasta jooksul surma läbi lahkunuid vaikse leinaseisakuga, misjärel pärast koosoleku rakendamist esitas ta seltsi tegevusaruande, kus olid aastatega omaseks saanud tegevuspunktid: Eesti Vabariigi aastapäeva aktus sellele järgneva kohviga Eesti Majas, seltsi raamatukogu laenutamisõhtud, meelelahutuslikul poolel kevadpopurii ja muid väiksemaid tegevuse alasid.

ANNE TÜLL

Suurem on olnud seltsi tegevusest tema sektsioonide töö, eriti eesti noorte hariduslikul alal. Seltsi juures TES Lasteaed, kus õpilaste arv on tänavu isegi suurenenud. Koolikomitee esimees H. Lupp andis koolide aruande,

kus lisaks algkoolile ja täienduskeskkoolile on asutatud veel eesti gümnaasium, kusjuures õpilaste koguarv on üle 280.

Koolitöö kõrval korraldati möödunud eesti keele ja kooliaastal kirjandite võistlus, kus oli häid tulemusi. Koolide kevadine väljasõit tehti Lakewoodi.

Seltsi majandusaruande andis laekur J. Terts. Selles oli tulude poolel $8649.49 ja kulusid $6930.06, mis andis ülejäägiks $1719.43. Sissetulekuid on olnud $1055.00 liikmemaksudest, $1158.19 panga protsentidest, $6431.30 üritustest ja muid tulusid $5.00. Sellevastu läksid ürituste korraldamised maksma $5101.62, kuna mitmesuguseid toetusi anti $1025.00. Seltsi aruandeaasta ülejääk ja pangahoiused teevad kokku $10.738.48. Varanduste seis aga oli 31. aug. $20.415.80.

Uuest tegevuskavast rääkides ütles esimees A.L. Tüll, et üldjoontes jätkatakse eelmiste aastate tegevust, lisaks on kavas ühe kevadpeo korraldamine. Laekur J. Terts oli esitatud eelarve tasakaalustanud $6500 suuruses.

Valimistel tuli valimisele kolm liiget kaheks aastaks ja kaks liiget üheks aastaks, põhikirja kohaselt esimees eraldi.

Uueks seltsi esimeheks valiti järgmiseks kaheks aastaks Anne Ly Tüll, juhatusliikmeiks kaheks aastaks J. Terts, Piret Komi ja Epp Aruja. Üheks aastaks E. Kaju ja A. Veedla.

Juhatusliikmete kandidaatideks valiti Leida Pajur ja Ilme Lillevars. Revisjonikomisjoni H. Teder, Saade Ristmäe ja E. Soomet. Seltsi esindajaiks Eesti Liit Kanadas valiti H. Teder, R. Antik, Leida Pajur, V. Rein ja V. Poolsaar.

Koosolekul algatatud küsimuste all teatas Kanada Eestlaste Ajaloo Komitee esimees E. Soomet, et raamatu lõpetamise eeltöödeks vajatakse abilisi. Laekur J. Terts tõstatas Eesti Vabariigi aktusele järgneva kohvilaua korraldamise, mis viimane kord lõppes $750 suuruse puudujäägiga ja tõstatas küsimuse kas nende korraldamist jätkata. Küsimus jäeti juhatuse lahendada.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
(lõunapool Eglintoni)
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.

Helistada tel. 489-8811 ● 489-8092

TORONTO LINN

Muudatusi jäätmete äraveos

LÕIKUSTÄNUPÜHA
esmaspäeval, 11. oktoobril, 1982

Esmaspäeval, 11. oktoobril, 1982 EI toimu jäätmete äramist.

Normaalne esmaspäevane äraviimine toimub **teisipäeval, 12. oktoobril.**

Normaalne teisipäevane äraviimine toimub **kolmapäeval, 13. oktoobril**

AJALEHTEDE ja suuremate esemete (külmutuskapid, tugitoolid, madratsid, puumaterjal, oksad jne.) äravedu EI toimu kolmapäeval, 13. oktoobril.

Säilitage oma ajalehed ja suuremad esemed kolmapäeval, 20. oktoobril, toimuvaks kogumiseks.

Pidage meeles: Torontos on 18 klaas- ja metallnõude kogumise depood. Juulikuu jooksul koguti 344 tonni ajalehti, 53 tonni klaasi ja 5 tonni plekktoore. Lähemaks informatsiooniks hel. 367-7742.

R. M. BREMNER, P.Eng., F.I.C.E.
Commissionrer of Public Works
City of Toronto

ILMUS

Valev Uibopuu

TOSELLI SERENAAD

Jutustusi, novelle ja dialooge

Hinnad tellijaliikmeile:	üksikraam. br.	üksikraam. kõit.	poolsari (6 raamatut) br.	poolsari (6 raamatut) kõit.
USA ja Kanada	$9.50	$11.70	$53.—	$66.—

Kaanehind mitteliikmeile: br. $12.—, kõit. $16.—

ESINDAJAD KANADAS:

A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cresc., Toronto M4E 1X7, Ont.; Estonian Publishing Co. „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto M4K 2R6, Ont.; E. Kalm, R.R. 2, Breslau, Ont. N0B 1B0; E. Kivestu, 588 Westluke Ave., Montreal H4X 1P7, Que.; V. Lenk, 511 Lawson Rd., London, Ont. N6G 1Y1; V. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines L2N 4M7, Ont.; L. Normet, 343 Cannon St. E. Hamilton, Ont. L8L 2C1; K.Pikker, 3876 Pandora St. N. Burnaby, B.C. V5C 2A5; V. Sprague, 2313 Samuel Drive, Ottawa K1G 3C3, Ont.; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.

SPORT

Balti laskevõistlused

Iga-aastases võistlusteseerias on laskeala tavaks muutunud Eesti—Läti—Leedu pagulas-maavõistlus. Tänavu peeti need kahel järgneval nädalalõpul septembrikuus, korraldajateks olid leedulased. Võistlused toimusid püstolis, väikekaliibrilises kuulipüssis ja haavlipüssis. (Haavlipüssi tulemusi ei ole selle artikli kirjutajal teada).

PÜSTOLIVÕISTLUS

Laupäeval, 11. septembril toimusid lätlaste „Berzaine" välistiirul võistlused vabapüstolis ja standard-püstolis:

Vabapüstol: 1. Mati Gering, 2. Arvi Tinits, 3. Peeter Misler.

Ka meeskonnavõistluse võitsid eestlased; meeskonnaliikmed ülaltoodud, pluss tuntud fotograaf Tommy Tomson.

Standardpüstol: 1. Arvi Tint, 2. Arvi Tinits, 3. Mati Gering.

Meeskonnavõistluse võitsid eestlased; meeskonnaliikmed ülaltoodud, pluss noorlaskur Peeter Misler.

Kaasa lasksid eestlaste hulgas veel Ivo Rannala ja Margus Jukkum, kes kohtadele ei tulnud. Lätlased tulid teiseks meeskonnaks, kuna leedulased jäid viimaseks, neil oli ainult üks püstolilaskur, see oli võistluste korraldaja B. Savickas. Isegi Juozas (Joe) Usvaltas, kes harilikult talvistel võistlustel eesti meeskonnas kaasa laseb, ei olnud välja ilmunud; ta on luterlane ja seepärast leedulased teda päris oma-meheks ei pea. Seetõttu laseb ta ka eesti meeste hulgas kui „kanukkide" vastu võisteldakse.

PÜSSIVÕISTLUS

Püssivõistlus peeti järgmisel laupäeval, 18. septembril leedulaste tiirul Caledonia kandis. Seal olid leedulased edukamad, kuna lätlaste „tiim" üldse välja ei ilmunud ja eestlased oma harilkku taset ei saavutanud.

22-kal. vabapüssis (kolm asendit) tulid järgmised laskurid kohtadele:

1. J. Soshtakas (Leedu), 2. V. Seputa (Leedu), 3. E. Gering (Eesti), 4. B. Savickas (Leedu).

Meeskonnavõistluse võitsid leedulased, neljandaks liikmeks A. Madevicius.

„INGLISE MATSH"

Lamades laskmisel (nn. „Inglise matsh") oli eestlastel veidi rohkem õnne. Seal olid tulemused järgmised:

1. V. Sheputa (Leedu), 2. E. Gering (Eesti), 3. B. Savickas (Leedu), 4. U. Robi (Eesti).

Aga ka siin läks meeskonnavõit leedulastele. Eestlaste hulgast laskis esimese koha välja ainult A. Aarlaht spordipüssis.

Peale ülalnimetatute lasksid eestlaste hulgas kaasa veel A. Tamm ja R. Saar.

Eestlaste poolt tegutses punktikohtunikuna J. Reinoja. Nagu juba eelpool mainitud, pidi ka haavlipüssis võistlused aset leidma kuid tulemused senini teadmata.

A. Tinits

Vääritu tegu

Eesti Spordikomitee vanemtreener Heinard Kaat kurtis „Spordilehes" et „Dvigateli" meeskonna treener Vladimir Dubrovski oli hakkama saanud vääritu teoga. Eelmise vooru matshis „Baltikaga" lülitas ta meeskonda Voroshilovgradi „Dünamo" mängija Pustovi. Eesti Jalgpalliföderatsiooni tehniline komisjon tegi otsuse: tühistada „Dvigateli" võit 2:1 ning anda see „Baltikale". Kas see otsus ka täide viidi, sellest ei räägitud.

Balti laskevõistlusel tuli vabapüstolist parimaks eesti meeskond. Pildil võitjad koos (vasakult esimene) leedulasest võistluse korraldaja B. Savickasega. Tema kõrval Mati Gering, Avi Tinits, Peeter Misler ja Tommy Tomson ja pr. Misler, kes oli pärast võistlusi medalite üleandja. Foto: Tommy Tomson

Saharovi komitee avastused

Eesti, Läti ja Leedu elanikud sunnitöölistena gaasijuhtmestiku ehitamisel

Kas hõimuvennad ehitavad gaasijuhtmestikku? küsib soome ajaleht ja kirjeldab siis edasi, et Kopenhaagenis tegutsev Rahvusvaheline Saharovi komitee ja Iinimõiguste rahvusvaheline organisatsioon Frankfurthis on väitnud, et nad on leidnud tõendeid, et N. Liit kasutab Siberist Euroopasse ehitatava gaasijuhtmestiku ehitustöödel poliitilisi vange.

Väidetakse, et torustikku olevat ehitamas 100.000 poliitilist vangi, kes on asetatud juhtmestiku liini kõrvale asuvaisse töölaagreisse. Saharovi komitee teab, et torustiku juures kasutatavaid sunnitöölisi koheldakse halvasti. Vangid on toidupuudu.ses ja viletsasti riietatud, kellele a nult surm võivat tuua kergendust. Torustiku paigutuse eel vajalike kaevamiste puhul ei kasutata masinaid, vaid inimesed peavad andma raskeid koormaid, mis puhul on õnnetused sagedased. Kindaid jagatakse vaid kord kuus, mis aga kuud aega nende tööolude juures vastu ei pea. Paljud vangid, sagedamini just naised, kannatavad asbesti ja klaasvilla poolt tekitatud haiguste tõttu Siberi pika talve jooksul.

Gaasitorustiku juures kasutatavat peamiselt poliitilisi vange, kes ei ole saatnud korda mittemingisuguseid kuritegusid.

Saharovi komitee mainib, et umbes 10% Eesti, Läti ja Leedu elanikest on viidud ära nende kodumaadelt ja paljud veel elus olijad on sunnitöölaagreis Kunguri Permi aladel.

Kanadas asuv Balti Liit on seisukohal, et vaba maailm ei või lasta end uimastada selliseid inimõiguste rikkumisi nägemast. Nii Kanada ku ka N. Liit kirjutasid Helsingis alla kokkuleppele, kohustudes selle tingimusi täitma.

Möödunud nädala päevauudistes öeldi, et ka Vietnamist toodud kümned tuhanded töölised on tegelikult sealsed poliitilised vangid.

Prof. FELIX OINAS

„KALEVIPOEG KÜTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"

Saadaval VABA EESTLASE talituses

Hind $13.— + saatekulu $1.—

VABA EESTLASE TALITUSES müügil stereo heliplaat

INGEMAR KORJUS bass-bariton

CHARLES KIPPER — klaverisaade

Metsateel (A. Kapp), Ennemuiste (M. Saar), Üks suu (M. Saar), Muremaa (R. Päts), Laul sõnajala õiest (T. Vettik), Sind tervitame kuldpäike (A. Karindi) ja Rändaja õhtulaul (J. Tall) ja rahvalaule: K. Raidi seades — Laulu mõju, Kui ma hakkan laulemale, Ära viies ja Kivikasukas, L. Virkhausi seades — Kus on kus on kurva kodu, V. Kappi seades — Linakatkuja ja J. Zelgeri seades — Kanneldajast vend.

Hind $9.50 pluss postikulu $1.—

ILMUS

EINAR SANDEN'i

„SÜDA JA KIVID"

Romaan

„Ehkki teos on otsene järg 1979 a. ilmunud „Loojangul lahkumine Tallinnast", on „Süda ja kivid" loetav ka iseseisva romaanina. Autor jätkab siin Karl Säre elukäigu jälgimist läbi kahe kontinendi kuni lõpplahenduseni ühes linnakeses Põhja-Devonis, Suurbritannias."

Saadaval VABA EESTLASE talitusest

Hind $19.50 + saatekulu 70 c

EKK Kultuurifondi auhinnaga kroonitud

IVAR IVASK'i poeem

VERANDARAAMAT

Luuletaja kaheksas luuleraamat on pühendatud oma surnud vanemaile „kelle vaimust ja vaimustusest sündisid veranda ja verandaraamatu autor".

Hind $7.00 pluss 50 centi postikulu

Müügil VABA EESTLASE talituses

Marion Foster Washburne

ÕNNELIKU MAA OTSINGUL

Eesti — päikesekiir pilvede vahel

10.

Tartus olid mul jaamas vastas kaks daami. Noorem nendest oli YWCA sekretär preili Heinrichsen, kes kiiresti mu pakid oma hoolde võttis, ning teine oli proua Põld, Naiste Karskusliikumise juht. Proua Põld, nagu ma varsti veendusin, rääkis täiesti korralikku inglise keelt kui ta endale selleks aega võttis — mida ta aga ei teinud. See polnud tema iseloomus.

„I am very glad to wel-come you," ütles ta aeglaselt ja sõnu õigesse järjekorda seades, kuid pärast seda avatakti pöördus ta preili Heinrichseni poole kiires-kiires eesti keeles, mida viimane pidi tõlkima. Proua Põld andis mulle edasi suure kimbu punaseid roose.

„Me kuulsime „Eesti Naise" toimetaja, proua Mäelo käest, kes ise kahjuks praegu New Yorgis viibib, et te tulete meie keskele kui Eesti sõber ning me püüame teie viibimise Tartus nii mugavaks teha kui võimalik."

Ta jutustas edasi, et minu vastuvõtuks on koraldatud väike õhtusöök WCTU ruumides mitmete naisorganisatsioonide poolt, nagu YWCA, WCTU, Punane Rist ja Akadeemilised Naised.

Oli südantsoojendav siin kohata samade organisatsioonide esindajaid, mis on mulle tuttavad Ameerikas. Kuid siin on need organisatsioonid palju tugevamad kuna nad moodustavad osa valitsusest.

Õhtusöök oli kena. Pakuti mitmeid toite, mida ma enne polnud söönud, nagu korbid ning kohupiimakook vahukoorega. Õppisin ka tundma moosi, mis valmistatud pohladest ning mis minu maitsele tundus pisut mõru. Mitmed naised rääkisid inglise keelt, kuid suurem osa vestlusest toimus tõlgi kaudu. Pärast õhtusööki lauldi mulle; nagu ma aru sain, kuulus see nende seltskondlike koosviibimiste juurde. Nad laulsid äärmiselt hästi, kuigi ilma saateta. See komme näis pärinevat orjaajast, kus rahva ainsaks meelelahutuseks oli laul ja rahvatants.

★

Tartu erines nii Tallinnast kui Pärnust — just nagu Pärnu oli erinenud. Tallinnast. Esiteks muidugi on Tartu palju noorem linn, ainult kolmsada aastat vana. Teiseks ei ole see gooti linn, vaid ehitusstiililt klassitsistlik, väljaarvatud uued linnaosad südalinna ümber, mis muidugi kuuluvad käesolevasse sajandisse. Tartu on eelkõige ülikoolilinn, kus väga palju ettevõtteid kuulub tegelikult ülikoolile. Ülikoolil on nii maid kui hooneid ning saab sissetuleku üüridest — äriüüridest, tööstusüüridest, erakorterite üüridest. Tartu tänavad, kuigi samuti munakivisillutisega, on suhteliselt laiad ning sirged ja linn asub mõlemalpool Emajõe kõrgeid kaldaid. Siin on mitmeid kõrgendikke ja mägesid, igatahes enam kui kuskil mujal Eestis.

Ülikool ise, mida enne revolutsiooni tunti Dorpati ülikooli nime all ning mis hiljem sai nimeks Tartu Ülikool, rajati rootsi kuninga Gustavus Adolphuse poolt. Ülikooli peamaja on ilus ja rangeilmeline, kreeka sammastikuga, ning ülikoolile kuulub umbes 250 hoonet üle linna laialipillatuna.

Ülikoolis õpib umbes 4000 noort, kuid nende arv, kes soovivad ülikooli sisse astuda, on palju suurem. Tartu Ülikool on kõrgetasemeline õppeasutus, mis tuntud üle kogu Euroopa ning selle ülikooli lõputunnistus on passiks kõikjal kõrgematele ametkohtadele. Haritlaste üleproduktsiooni lahendasid eestlased nii, et piirasid ülikooli sisseastujate arvu vastavalt vajadustele; tehti uurimus, kui palju arste, advokaate, arhitekte, õpetajaid, ajakirjanikke, jne. riik vajab ja vastavalt sellele võeti ülikooli õpilasi vastu. Teiseks asutati mitmeid kutsekoole — põlluduskoole, metsanduskoole ja tehnikakoole, mis õpilastele muudeti meelepäraseks kasvõi juba selle poolest, et need polnud kursused, vaid koolid lõputunnistusega.

Siinsed koolikomiteed vastavad suures laastus ameerika Parent-Teacher Association'itele, kuid nad on palju suurema võimu ja mõjuga. Õpilastele antakse elukutsevalikul nõu, mis pole mitte siia-sinna rääkimine, vaid tõeline nõuanne, mille järgi õpilased ka toimivad.

Kuid kõik need uuendused ja vajaliku koolisüsteemi loomine võis toimuda alles pärast Vabadussõja lõppu. Vabadussõja kangelaseks tuleb pidada Tartus hariduse saanud kindral Laidoneri, kelle armee enamuses koosneski õpilastest ja üliõpilastest, keda ta treenis ja kellele relvad pihku andis. Relvad saadi peamiselt merest, jah, merest, kuhu venelased taganedes oma relvastuse olid visanud ja kust eestlased need välja õngitsesid. Relvi saadi aga ka Judenichi armeelt, keda eestlased lahingus lõid. See jonnakas kindral oli Leningradist välja saadetud ja püüdis oma võimu kehtestada Eestis. See aga, nagu eespool öeldud, ei õnnestunud.

Kuidas juhtida ja majandada riiki kui see kord vabaks saab nii sakslaste kui venelaste ülemvõimust, oli juba ammu varem ettevalmistuste korras ühiskondlike huvidega intellektuaalide poolt kindlaks määratud. President Päts, kes ka praegu riiki juhib, oli uue riigi esimene riigivanem. Ta oli lõpetanud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna, oli advokaat ja ajakirjanik. Intellektuaalid olid Vabadussõda ettevalmistanud koos talupoegadega, nende kokkupuutepunktiks olid igas maanurgas asuvad laluseltsid.

Meie õhtusöögile järgnev laulmine polnud mitte pelk seltskondlik komme, vaid ühtlasi eestlasi ühendav suur jõud. Kui tsaarivalitsus oli eesti keele kõnelemise ära keelanud ning saksa parunid eesti keelt üldse keeleks ei pidanud, siis ei osanud ei sakslased ega venelased mõtelda, et just sellest keelest ihutakse tugevaimat relva nende vastu. Laulmine polnud keelatud ja laulust sai nagu mingi salakeel, lauluseltside ümber olid kogunenud mehed ja naised, kes võitlesid oma maa vabadusidee eest, mis ka kajastus eesti laludes.

Rahvakogunemised olid samuti keelatud, poliitika üle ei tohtinud diskuteerida, kuid lauluseltside vastu ei olnud kellelgi midagi, seda peeti ilmsüüta ajaviiteks. Ülikooli professorid hakkasid kaasa laulma lauluseltsides, lauluseltse ja -koore aga oli üle kogu maa. Vene ja saksa spioonid ei tundnud eesti laule, kus kirjeldati ebaõiglust, mis nende rahvale tehtud ning kus igas laulus kajastus lootus, et ükskord koidab ka neile vabadus. Esimene suur laulupidu toimus Tallinnas vene- ja saksa võimude naerusuise patronaazhi all!

Esimesele laulupeole tulid — nagu ka kõikidele edaspidistele, mis toimuvad iga viie aasta järele — kokku kõik lauluseltsid ja koorid oma maakondade rahvariietes, kandes oma seltside ja kooride lippe, lauldes oma maanurga laule, kuid lauldes ka ühiskoorina rahvuslikke laule kaheksatuhandelises koosseisus, mida saatis 5000-suurune orkester.

Mõeldagu vaid, mida neile tähendas esimene laulupidu! Tuhanded ja tuhanded allasurutud ja põlatud rahva liikmed, keda aastasadade kestel on alandatud ja maha surutud, kes senini on elanud oma väikeses ühiskonnas ja kannatanud vaesuse all — ja nüüd on nad koraga Tallinnas, on ühendatud kõikide teiste oma rahva liikmetega, inimestega, keda nad kunagi varem pole kohanud ja nad laulavad äkki samu laule — hingelõhestavaid rahvuslikke laule keeles, mis on nende salakeel! Need väikesed isoleeritud ja ülimalt individualistlikud grupikesed leiavad äkki, et nad kuuluvad kuskile, et nad on osa suurest ühtsusest ja et neid on palju. Eestlased hakkasid end rahvusena tundma just tänu laulupidudele.

Sellest ajast alates oli vaja ainult kannatlikku ootamist, et õigel momendil olla valmis. Kuid kannatlikkuses oli saadud tohutu treening, seitsesada aastat oli oodatud.

(Järgneb)

ILMUS MÜÜGILE

MAARJAMAA KIRJASTUSEL

EESTI KEELE ETÜMOLOOGILINE TEATMIK

Alo Raun

Köites $18.— + saatekulu $1.—
Broshüüris hind $10.—
+ saatekulu 50¢

Saadaval Vaba Eestlase talituses

Ly Parma reisikirju

Vaalad ujuvad jõesuudmesse

2.

VAALADE ERILIIGID

Vaalasid on õige mitmeid erilii-ke, neist on sinivaal (Blue Whale) meie planeedi suurim elusolend, kasvab kuni 32 meetrit pikaks ja kaalub enam kui 100 tonni, peale selle aga võib St. Lawrence jõe-suudmes näha veel tosina ümber teisi vaalaliike. Vaalapüük St. Lawrence jões on keelustatud ja asen-datud vaalavaatlusega, kuna mit-med vaalaliigid on tõelises välja-suremisohus ja looduskaitsealused. Tavaliselt sünnib vaaladel vaid üks poeg korraga, iive on seega väga väike ja peale vaalapüüdjate on neile ohtlikud isegi väikesed moo-torpaadid, hirmutades ja kahjusta-des vaalaemade ja nende beebide vahelist kontakti ja vahekorda. Soovitatakse vaaladele mitte paadi-ga järele sõita, vaid kurss vaatlu-seks hoida nendega kõrvuti ja vä-hemalt 100-meetri vahemaaga. Ka meie laev tasandab otsemaid käiku ja muudab vajaduse korral kurssi, kui vaaladele lähedale jõuame.

Vaalavaatlejaile laevas on otse-kui elektrilöögiks, kui kaptenisillalt vaatlejate poolt valjuhääldaja tea-tatakse:

„VAADELGE KELLA KOLME! KELL KOLM, SEAL ON SUUR SINIVAAL!"

Kohamääramiseks kasutatakse n.n. kellameetodit, kus suund otse laeva ees on kujutletav kell 12 ja taga kell 5, vastavalt kellaosutite teekonnale on siis kerge asukoha suund kindlaks määrata ja kell 3 tähendab laeva parempoolset külge peaaegu keskel.

Tõepoolest, sellelaadseid teateid kuuleb edaspidi sageli ja vaala-vaatlejad koos oma kaameratega tõttavad laeval vastavasse suunda.

Meil on õnne, tervelt neli sini-vaala juhtub meie laeva lähedusse, aeg-ajalt lasevad nad suure vee-joa nagu purskkaevust taeva poole, vahest näitavad veepinnal oma ha-ralist saba ja vahetevahel on selg veest väljas. Muidugi, et saa loota, et näeb tervet vaala, nagu näeb suuri kalu akvaariumis läbi klaas-seina, sest vaalad liiguvad oma igapäevases miljöös ja pole enda näitamisest inimesele eriti huvita-tud. See on siiski väga võimas pilt, mida aga võhiklikul fotograafil kaa-meraga ja teleobjektiivigagi kiires-ti tabada on üsna raske. Ka ei aita palju kiikriga otsimine, sest see toob küll nähtava ligidale, ent teeb vaatevälja laiuse poolest piiratuks.

Valged, ehk beluuga vaalad, on oma nime väärt, nad „esinevad.. meile nelja-viiekesi korraga ja val-geina eralduvad nad tumedast vee-pinnast õige hästi. Näib, et hõlju-me seisva laevaga otse nende par-vest läbi.

MÕRTSUK-VAALAAD EI OLE OHTLIKUD

Kuna ühte vaalaliiki nimetatakse mõrtsuk-vaaladeks (Killer Whales), siis pärin, kas nad on ka inimese-ohtlikud? Vastuseks saan:

„Ah, ei sugugi, nimi tuleb sel-lest, et nad toidujahti peavad sa-geli grupikaupa ja söövad lõhet, hülgeid, delfiine ja isegi teisi vaa-laskalu."

Näeme veel mitut sorti üksikuid vaalasid, kelle kohta vaalateadla-sed seletusi annavad, ka tõmma-takse veest välja erilise planktoni võrguga (n.n. Apsteini võrguga) hõljumeid ehk planktoni, mis on vaaladele peatoiduseks.

St. Lawrence jõkke suubuva Sa-guenay jõesuudmes ilmneb eriline fenomeen: täiesti erivärvilised veed — üks tumesinine ja Sague-nay jõest tulev roheline, kohtuvad selgepiirilise vahega. Seal leidub rohkesti Minke-vaalasid, kes oma kujult ja suuruselt jällegi on eri-laadsed. Näib, et vaaladel nagu ini-mestelgi on oma eripärad „korteri-valikul" ja elatakse eri-distriktides.

Kokku nägime vaalasid kindlasti tublisti üle tosina.

Laevasõit kestab 9 pingelist ja huvitavat tundi ja varasel õhtupoo-likul jõuame pärast 60-miilist vee-sõitu uuesti sadamasse, sest tagasi peame olema enne uue mõõna saa-bumist. Sealt transporteerib buss meid hotelli ja karge õhtupoolik annab ajaliselt võimaluse osa võtta lahtistel vankritel korraldatud sõi-dust ümbruskonnaga tutvumiseks. Jõgi, mäeseljandikud ja sügisvär-viline mets — vaatepilt on nõidus-likult kaunis.

LÄBI SÜGISVÄRVIDES QUEBECI

Järgmisel hommikul algab taga-sisõit rongiga. Vaalavaatlejaile on omaette vagun rongi lõpus, ees-pool aga on ka restoranvagun ja selle kohal treppepidi-üles eriline vaatlustekk, mis igaltpoolt piiratud klaasseintega, võimaldades oiva'ise vaate.

Sõidame mööda väikseist looma-karjadest, kitsad ning pikad eraldа-tud põllulapid on kui hingemaa, täiesti erinevad Ontario suurpõldu-dest. Päike kuldab eemalpaistvaid mäetippe, teiselpool raudteed kisk-leb kajakatekari äsjaküntud põllu-vagudel ja kaugel tõuseb uduvine kui helesinine õhuke kardin. Raud-tee viib Quebec Cityst mööda tei-seltpoolt St. Lawrence jõge, ühen-dus linnaga üle laia jõe toimub parvlaeva abil. Märkame vanaaeg-seid, nähtud ja tuttavaid ehitusi, nende kõrval aga ka uusi ja mood-said ning ühe pilvelõhkuja tipus asub koguni pöörlev restoran. Hi-lisõhtuks oleme tagasi Torontos.

Olime teinud huvitava ekskursi-ooni. Meie rongigruppi kuulus 77 osavõtjat, laevas oli vaalavaatle-jaid kokku 121, maksimum osavõt-jaid tohib laevareisil olla 150. Sõit maksis $252.— isikult, mis tasus rongisõidukuiud, kaks ööd hotellis ja laevasõidu koos ekskursioonijuhtide ja teadlaste teeninduse. Söögi eest tuli endal tasuda.

☆

TEISTLAADI MATK VÄIKESTE KALADE VARJUPAIKA

Lisaks erilaadsele suurte kalade vaatlusele tegime nädalapäevad hiljem retke Codringtoni kalahaud-lasse (Fish Hatchery). See on üks Ontario väheseist, mis on avatud vaatajaile. Codrington asub Hwy. 30 lähedal, kui sõita maanteed nr. 401 pidi itta, tuleb Brightoni juurest põhjapoole pöörata.

Oleme kalahaudlaid näinud vare-malt kodumaal ja mujal maadeski mitmel pool, nad on olnud õpetli-kud ja huvitavad ja plaanitsesime sellist ettevõtet tutvustada lastele.

Codrington Fish Hatchery osutus pettumuseks. Erinevate suurustega kalade tankid haudlas olid hoone sees ja neid võis ainult väljast läbi võrkakende õige napilt näha.

Põhjus: Publiku halva käitumise tõttu ei lasta inimesi enam tanki-dele ligi, kuna oli korduvalt loobi-tud sodi ja prahti kalatankidesse, samuti püütud kalu toita neid sellega kahjustades, kuna selleks peab ole-ma ainult vastav ja äraproovitud toit ja õigetel kellaaegadel, mida vaid haudla järelevaatajad korralda-da tohivad. Meie sealolekul oli pa-rajasti väikeste kalade söötmisaeg, aga me ei näinud sellest huvitavast toimingust läbi aknavõrkude pea-aegu midagi. Tavaliselt tekib sel-lest veetankides suur sagin ja hu-vitav trügimine, kui kalapojad toi-duraase üksteise võidu kätte saada püüavad.

Kohalviibiv haudlaametnik siiski lohutas meid, et kuu aja pärast tuuakse forellimarja ja alustatakse teises hoones kalade paljundamise-ga, sinna siis lastakse publikut ligi.

KALU KASVATATAKE KOHAPEAL KUNI 16 KUUD

suurimaid neist nägime — nad olid umbes kolmekümne sentimeetri pikkused — ja siis lastakse nad lah-ti Ontario järvedesse. Iga kala kas-vatamine haudlas selle ajani pida-vat maksma $4.— kui 5.—, mis tun-dus küll uskumatult kõrge hinnana, aga võibolla on tõesti nii, et ühe riigiettevõtte ülevalpidamise kulud tulevad ju tulumaksumaksjate tas-kust ja pole alati tähtis, kui ökо-noomselt need jagatakse.

● Dirigent Neeme Järvi juhatas 3.—5. veebruarini Helsingi Raadio-orkestri helilindistusi. Seal mängiti sisse Eduard Tubina teosed: Eesti tantsud ja süit balletist „Kratt". Jaanuaris juhatas Neeme Järvi Ba-den-Badeni raadiosümfoonia or-kestrit, veebruaris Baieri ringhää-linguorkestrit ning märtsi algul Norköpingi sümfooniaorkestrit. Märtsis olid tal veel esinemised Halmstadis, Stokholmis jm. Aprill-mais ta juhatas Stokholmis kol-me ooperietendust — Tshaikovski „Padaemand", R. Straussi „Salo-me" ja „Rosenkavalier". Hiljem olid tal esinemised Kopenhaagenis, Hamburgis, Amsterdamis ja mit-mel pool mujal.

MAJAOMANIKUD

Hoidke hing kinni ja lugege seda

Kui korsten on katkine, siis teie majal võib-olla on samasugune tunne, kui teil just praegu. Sellepärast et küttesüsteem võtab hapnikku ja laseb välja süsihappegaasi. Just nagu Teie.

Aga kui ahi ei saa küllaldaselt hapnikku või kui süsihappegaas ei saa välja, siis teie maja ei saa „hingata".

Puhas ja klaar korsten on vajalik, et ahi saaks korralikult ventileeritud. Siinjuures mõned hoiatusmärgid korstna vigadest:

- ☐ lahtine müürisegu ja telliskivid
- ☐ valge pulber või veemärgid korstnal ülevalpool katust
- ☐ veemärgid korstna puhastamisuksel.

VÕIB-OLLA VAJATE KORSTNALE VOODRIT, ET ÄRA HOIDA MÜÜRI UURISTUST.

Teie kindluseks ja südamerahuks laske kvalifitseeritud kontraktoril oma küttesüsteemi ja korstnat inspekteerida ja puhastada igal aastal. Teie ise ja teie maja mõlemad hingate kergendus-tundega.

Ministry of Consumer and Commercial Relations

Ontario

Robert Elgie M.D., Minister

William Davis, Premier

● Erika ja Alfred Kurlents Mont-realist viibisid kuuajalisel puhku-sel Lõuna-Kalifornias. Nad peatusid õpetaja Oskar Pastiku lese Alma Pastiku kodus Redondo Beachis, Kalifornias. Abielupaar Kurlents külastas Lõuna-Kalifornia kuurorte Palm Springs, Lake Gregory ja Lake Arrowheadi. Külastati veel Disneylandi, San Diegot, Las Ve-gast Nevada osariigis ja paljusid kaasmaalaste kodusid Lõuna-Kali-fornias. Kurlentsidel oli ka võima-lus võtta osa oma intiimorganisat-sioonide koosolekutest.

● „New York Post" teatab suurte tähtedega, et Manhattani modell Kaie Kärsna avaldab tuleval näda-lal „NYP" veergudel „suure sala-duse". Kogu leheküljepikkuses tea-daandes, millele juurde lisatud Kaie pilt, sõrm hoiatavalt suul, märgitakse, et miljonid perekon-nad saavad tähtsa teate posti kau-du, mis võib muuta nende elukäi-ku. Tulevast esmaspäevast alates leht lubab hakata avaldama täht-said üksikasju „Kaie saladustest". Kaie Kärsna töötab Manhattanii eduka modellina, olles firma üles-andel sageli külastanud ka palju teisi riike. Ta on advokaat August Kärsna tütar.

● Heino Nurmberg koos abikaasa Maiega Orange Californiast võttis osa Heidelbergis Saksamaal Balti üliõpilaste kommersist. Saksamaal viibides külastati ka Vabadusraa-dio Eesti osakonda ning vaatamis-väärsusi Lõuna-Saksamaal ja Aust-rias. Maie Nurmberg reisis edasi Rootsi ja Soome, et seal külastada sugulasi ja sõpru.

● Philadelphia koguduse „Kohvi-laua kõneluste" raames esines 18. aprillil endine E. V. kohtunik Hein-rich Viidekop ettekandega teemal „Tänapäeva kuritöö ja karistus". Asjalikult koostatud ettekandes an-dis referent lühikese ülevaate eesti omariiklusaegsetest ja tänapäeva ameerika kohtutest ning võrdles neid erinevaid kohtusüsteeme ja tõi hindavalt esile nende positiivsed ku ka negatiivsed küljed. Huvita-vat ettekannet kuulati tähelepane-likult.

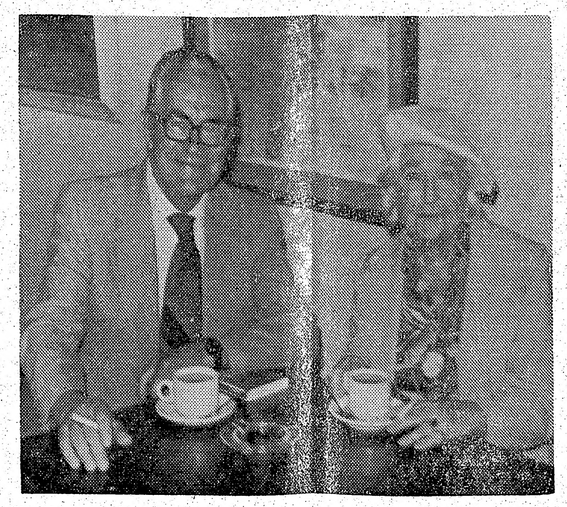

Sügishooaeg on muutnud elavaks Eesti Maja kohviku külastamise, eriti õhtuil kui toimub eesti koolide töö. Pildil näitlejate paar Rudolf Lipp ja Riina Reinik, keda Eesti Majja tõi algkooli avaaktus, kuna nende lapselaps alustas kooliteed esimeses klassis.

Foto: Vaba Eestlane

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

Kuulutusi võetakse vastu:
Toimetaja kodus
väljaspool tööaega:
Hannes Oja 481-5316
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kol-map. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

üks toll ühel veerul	$4.25
esiküljel	$5.—
tagaküljel	$4.50

Kuulutuste hinnad:

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
1955 Leslie St.
Don Mills, Ont.
M3B 2M3
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8
Telefon: 223-0080

Mispärast on naised, kes end mingivad, halvemad meestest, kes sädelevad laenatud vaimukustega?

Arvo Valton

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 5. oktoobril 1982 — Tuesday, October 5, 1982

Eesti keele kursus ülikooli juures jääb ära

Ettenähtud eesti keele kursus Toronto Ülikooli juures, mis pidi toimuma Harri Mürki juhatusel, jääb ära kuna registreerijaid oli vaid 10 ja tingimuseks on 18. Lektoril on kavatsus aga väiksema grupiga eratunde anda sama kursuse ulatuses. Kui on veel teisi huvilisi, siis võib võtta kontakti H. Mürkiga, tel. 266-5260. H. Mürk on juba oma kursused kavandanud suure põhjalikkusega, mis peaks andma tugeva aluse eesti keele edaspidisele omandamisele.

Toronto Kalevi lipkonna tegevusaasta algus

Lipkonna ametlik ava-koondus on laupäeva hommikul, 16. oktoobril, kell 9.30 Eesti Maja keskmises saalis. Samas toimub ka hundude vastuvõtmine skautrühmadesse. Kõik poiste vanemad on kutsutud koondusele.

Järgnevate koonduste ajad ja kohad on: Hundud — Eesti Majas laupäeva hommikul kell 9.30. Vanem — nskm Margus Tae, tel. 621-4144.

Viru rühm — Eesti Majas laupäeva hommikul kell 9.30. Juht— Arnold Tralla, tel. 626-3277.

Vambola rühm — St. Cyril's koolimajas, Kempford Rd., Willowdale, neljapäeval kell 19.30. Vanem — nskm Martin Jõgi, tel. 223-6622.

Leida Helde Eesti Naisselts Montrealis juhatajaks

Eesti Naisselts Montrealis korraldusel toimub järgmine referaat-õhtu neljapäeval, 21. okt. s.a. Montreali Jaani koguduse seltskondlikes ruumes. Kogunemine kohvitassi juures kell 6.45 õ., kava algus kell 7.30 õ. Pr. Urve Riga-Brown kõneleb shabloonide kasutamisest sisedekoratsioonides. | Diapositiivid. Kõik teretulnud.

Hiljuti toimunud seltsi peakoosolekul valiti uus juhatus. Seltsi kauaaegse juhataja Tanni Kentsi lahkumisega tekkis tühimik, mille täidab Leida Helde, abi Erna Ülavere, kirjatoimetaja Leida Rava, abi Eve Kallas, laekur Aili Lestal, abi Hilja Teose, perenaine Leida Riga.

Üllatav vastuvõtt Neeme Järvile

Neeme Järvile ja rootsi TV-publikule oli üllatuseks, et tema saabumisel Landvetteri lennuväljale, oli teda vastu tulnud võtma tema uus orkester — Göteborgi sümfoonikud. Koos pillidega, pültidega ja nootidega.

Neeme Järvil tuli sealsamas kohapeal dirigeerida tervituskontserti, mida avalikkusele vahendas TV-Rapport.

Orkestri spontaanne tervitusaktsioon oli ainulaadne ja kriipsutas alla varem dirigendile osutatud poolehoidu.

Neeme Järvi sõlmis juba paar aastat tagasi lepingu Göteborgi sümfooniaorkestri peadirigendi ametisse astumiseks, mis teda kohustab aastas teatud arvu kontsertide ettevalmistamiseks ja juhatamiseks.

TERR „Kungla" katsub organiseerida oma endistest tantsijaist „veteranide" rühma ja kutub kõiki jälle tantsima. Ülaltoodud foto on pärit 1968. aastal toimunud tantsulavastuse „Hõissa, pulmad!" peaproovist ja veteranidegrupi organiseerijad küsivad KUS OLED SINA NÜÜD? ja kutsuvad kõiki „TULE,TULE TANTSI (veel ükskord)". Pildil seisavad vasakult Ellen Tüll, Peeter Einola, Reet Vanaselja, Arvo Kuld, Taimi Voksepp, Väino Einola, Piret Komi, Ülo Isberg, Linda Pakri, Leo Koff ja Anne Tüll, ees Heikki Kolga, Linda Moks ja Toomas Voksepp.

Balti filatelistide näitus Baltex 7

ESTO-84 reklaammark ilmub sügisel müügile — Plaanitsemisel ESTO-84 filatelistlik näitus

Iga kolme aasta tagant on toimunud Torontos balti filatelistlike organisatsioonide korraldusel ühine Baltex, kus kordamööda on olnud korraldajaiks erirahvuse filatelistlikud organisatsioonid. Tänavu on järjekorras seitsmenda Baltex 7 korraldajaks Toronto Eesti Filatelistide Selts, tegeliku töö tegijaks esimees Henn Mäeste ja abiks juhatusliige Leida Avandi.

Ühepäevane näitus peetakse pühapäeval, 31. oktoobril Toronto all-linnas asuvas St. Lawrence hallis (King St. ja Jarvis St. nurgal) kella 10 h. ja 5 p.l. vahel. Toronto arhitektuurimälestuste hulka kuuluva hoone kolmandal korrusel on kaks saali ja nende ees avar vestibüül. Esimeses, suuremas on pühapäeviti Toronto populaarne filatelistlik turg ja selle kõrval veidi kitsamas ruumis toimuks siis balti rahvaste Baltex 7. Osa Baltex 7 väljapanekuid asetatakse vestibüüli, et margiturul käijad ka baltlaste näitusele tähelepanu osutaksid.

Rääkides väljapaneküist ütleb seltsi ja Baltex 7 peakomitee esimees H. Mäeste, et eestlaste väljapanekud pole veel lõplikult selginud.

Küll on teada Baltex 7 näituse ulatus, mis oma sisult jaguneb nelja kategooriasse: Eesti, Läti, Leedu ja üldkogutavate maade kogudeks.

Igale klubile on antud 40 raami, sellega kokku 120, kusjuures igale raamile mahub 6 lehte, nii et näituse üldmaht on imponeerivalt rohkearvuline. Mida seal just näidatakse, selle kohta ütleb H. Mäeste, et see on igatahes väga huvitav.

H. Mäeste ongi juba lasknud näituseks trükkida väga kauneid eriümbrikke St. Lawrence hoone motiiviga, mille juurde on trükitud kullas kolme riigi vapid ja sõna BALTEX 7. Ümbriku on kujundanud Eneri Taul. Eriümbrikud tulevad müügile näitusel, kuid neid on juba enne võimalik saada peakomitee esimehe H. Mäeste (aadress: 91 Old Mill Dr., Toronto, Ont. M6S 4K2) kaudu.

Eriümbrike kõrval tuleb kasutamisele ka Kanada postivalitsuse eritempel kahes ametlikus Kanada keeles.

Kõik näitusel postitatud ümbrikud kogutakse näituse postkasti ja lastakse peapostkontoris tembeldada.

Templi teksti mahutamisega oligi tegemist, kuna see osutus liiga pikaks kahes keeles templirõngasse paigutamisel.

Kuna Toronto Eesti Filatelistide Selts on näituse korraldaja, siis järelikult see tegutseb edasi, kuigi pole enam kaua avalikkuses olnud selle tegevusest teateid. H. Mäeste on aastaid olnud esimees ja ütleb, et seltsi kooskäigud toimuvad edasi iga kuu esimesel neljapäevaõhtul Eesti Maja ühes klassiruumis ja osavõtjate arv on stabiliseerunud paarikümnele.

T. E. Filatelistide Selts asutati juba 1956. aastal, kusjuures esimeseks esimeheks oli Kõvask, kes aga peatselt Torontost mujale elama asus. Viimased 15 aastat on seltsi esimeheks olnud H. Mäeste.

Ta ütleb, et ESTO-84 puhul on ettenäha suurem filatelistlik näitus pidustuse raames. Praegu peetakse nõu, kas see oleks ühepäevane suurnäitus või pikemaajalisem.

Baltimores läks väärtusliku näituse kindlustamine palju maksma, kuna väljapanekud olid pidustuse ajaks ühe miljoni dollari eest kindlustatud. Ühepäevase näitusega suurt kindlustuskulu ei tuleks kanda. Küll on igal päeval avatud postkontor, aga eraldi näitusest.

Kuigi ESTO-84 pidustusteni on veel peagu paar aastat aega, on selleks siiski eeltöid tehtud. ESTO-84 puhul antakse välja eriümbrik. ESTO-84 reklaammark ilmub juba sel sügisel poognatena, kus on 5 x 5 marki ja maksab $2.00. Margi kujundas Vello Hubel, kasutades sellejuures Kirsimäe poolt kujundatud ja võistlusel valitud embleemi, kuhu on embleemi peale asetatud „NÄEME TORONTOS" ja all pidustuse kuupäev. Margid trükitakse rahvusvärvides.

Nii on Toronto eesti filatelistid ettenägelikena oma osa juba praegu igakülgselt kaalutlenud ja plaanitsenud,

sest filatelistlik näitus Eesti markidest on osa riiklikust iseseisvusest.

Uus juhataja Vaba Euroopa raadiole

WASHINGTON — James Buckley on nimetatud USA valitsuse toetusega asutatud Radio Free Europe Radio Liberty juhatajaks, millised saadavad raadiosaateid Ida-Euroopasse ja N. Liitu, muude hulgas ka Eestisse. Radio Liberty saadab 15 keeles programme N. Liitu ja Radio Free Europe viide kommunistlikku riiki Münchenist, Lääne-Saksamaalt, ajal mil USA aktiviseerib oma raadiosaateid kommunistlikesse riikidesse.

wintario

30. septembril peetud Wintario loterii loosimisel langesid 100.000-dollarilised peavõidud pileteile nr. 253700, $10.000 võitsid piletid nr-d 521631 ja 361960, $1000 — 07009, $100 — 0905, $10 — 890, $50 segijärjekorras numbrid 257706 ja tasuta piletiraamatu numbrid 72. Punase palli viis $1000 võitu võitsid piletid nr. 245205.

Vändra keskkooli ja gümnaasiumi 60. aasta juubel

Eesti Vabariigi algul asutatud ja kohaliku rahva poolt suure armastusega ehitatud haridustempel Vändras sai 60 aastat vanaks. Seda juubelit pühitsesid sel sügisel kodumaal ja vabas maailmas elavad, seal hariduse omandanud eestlased, kogunedes selleks 25. sept. Torontosse. Aktus ja pidulik õhtusöök toimusid Prince Hotel'i esinduslikes ruumes algusega kell 17.00. Juba hotelli fuajees kõlasid rõõmsad hüüded ja tervitused, kui üle hulga aja kohtusid kooliõed ja -vennad. Mõnest üksikust veel elusolevast õpetajast vabas maailmas oli ainukesena kohal piiskop K. Raudsepp abikaasaga, teisi oli tervis takistanud tulemast.

Suur koolivapp pidusaali seinal, samuti ka maitsekad nimekaardid laudadel, olid endise õpilase E. Ainsaare valmistatud. Laudu kaunistasid sinised küünlad ja punased roosid.

Aktuse avasõna ütles kooli vilistlane Juta Järv Torontost, kes oli korraldava toimkonna eestvõtja koostöös Inge Kuutani, Anette Koppeli ja Endel Ainsaarega.

Eriti soojalt tervitati kaugelt tulnud vändralasi, kellede seast paistsid silma Salme Siirdmaa Coloradost ja A. Kontson Washingtonist.

Palvuse pidas endine õpetaja koolis K. Raudsepp, kelle abikaasale anti tervitusroosid. Huvitava ajaloolise aktusekõne esitas tööstur Anton Männik Lakewoodist, kes on kooli IV lennu vilistlane. Kirjalikke tervitusi oli saabunud üle maailma ja neid luges Anette Koppel. Üllatusena teatati, et II lennu vilistlane, Hamiltonis elav Adolf Lind, on koostanud 32 lhk. broshüüri kooli ajaloost hulga piltidega ja ta kingib igale pidulisele selle trükise mälestuseks. Sellele järgnev autori iseloomulikas kõne ja kingitus võeti vastu elava aplausiga ning temale hüüti kolmekordne elagu.

Muusikalises osas esitati põimik laulu ja tantsuga, mille sõnad oli loonud üks vändralane ja teised kandsid selle ette. Laulsid abielupaarid Leemetid, Kontused ja J. Järv, V. Meltsi kandlesaatel. Põimik oli tore ja seda nauditi mõnuga.

Endised õpilased Kuutan, Toome, Järv ,jutustasid õpilaste mälestusi, mida piiskop täiendas õpetajajate poolelt.

Kõiki tänati elava aplausiga. 50-liikmeline piduliste pere laulis oma kallile kodumaale ja koolile tervituslaulu püsti seistes.

Suurepäraselt korraldatud juubelipidu, mis kõigile oli meeldejääv aks elamuseks, jatkus juubelikringli, tortide ja kohviga, mille kestel üllatusena levis teade, et vilistlane Anton Männik oli maksnud ära kõik tarvitatud kanged ja keskmised joogid. Ka see kingitus lisas rõõmu juurde.

Järgmisel päeval kogunes vändralaste pere Toronto Vana Andrese kirikusse, kus piduliku jumalateenistuse raames piiskop Mälestas palves Vändra kooli asutajaid, lahkunud õpetajaid ja õpilasi. Nende mälestuseks olid altaril lilled ja põlesid küünlad.

K

Eesti Kultuuri Ühing Kanadas avaloeng Vancouveris

Läänemaailmale tuleb säilitada õigeid andmeid eesti ajaloost ja kultuurist

17. septembril toimus Vancouveri Eesti Kodus „Eesti Kultuuri Ühing Kanadas" ava-loenguõhtu.

Kuna meie eelmises teates kirjeldatud ettepanek Simon Fraseri ülikoolile eestialaste kursuste alustamiseks oli vahepeal ülikooli poolt vastu võetud, siis teatas ühingu asepresident Lembit Pütsep sellest tõigast kuulajaskonnale. Ta kirjeldas ka ülikooli president K. George Peterseni sõbralikku ja toetavat vastuvõttu meie delegatsioonile.

President Juta Kitching andis ülevaate oma suvisest viibimisest Indiana ülikoolis Bloomingtonis,

kus ta professoritelt Alo Raunalt ja Felix Oinaselt, kui oma endistelt juhendajatelt, sai olulisi nõuandeid kursuste korraldamiseks.

Laurence Kitchingu raport möödunud suvel toimunud AABS'i (Association for the Advancement of Baltic Studies) 8. konverentsist Minneapolises näitas ülemaailmse eesti ja balti õpetlaskonna väga pooldavat suhtumist meie ettevõttesse.

Peale vaheaega kohvitassi juures esitas Hilja Hansson Stanfordi ülikooli Hoover Instituudi raamatukogus töötava Hilja Kuke referaadi „Tartu Ülikooli raamatukogu kolme ja poole sajandi vältel".

Hilja Kukk oli selle AABS'i konverentsil ette kandnud ja lahkelt prof. Kitchingule edasi andnud meile kasutamiseks,

mille eest autorile suurim tänu. Eestikeelses tõlkes ettekannet järgisid kuulajad huviga. Meie kultuurikeskuse kirev ajalugu ja edasipüsimine kõigi raskuste kiuste peaks andma meilegi tõuke teha kõik, et eesti kultuur ka väljaspool kodumaad ei kaoks.

Eestis toimuv plaanikindel venestamine ja meie ajaloo ümberkirjutamine sovjeti soovide kohaselt avaldab oma mõju ka välismaailmas. N. Liidust saadetav kirjandus ülistab praegust olukorda ja laidab vabariigi aega. Kahjuks väheneb järjest meie iseseisvusaega tundev eestlaskond, mispärast on ülimalt tähtis otsemaid tööle asuda, et säilitada läänemaailmale õigeid andmeid meie ajaloost ja kultuurist.

Kuna kursused Simon Fraseri ülikoolis on globaalse tähtsusega, siis hakkame saatma eesti ajalehtedele jooksvat informatsiooni projekti arenemisest.

Iraanis ikka hukatakse

PARIIS — Iraani revolutsiooni valvurid tapsid 51 külaelanikku, keda kahtlustati keelustatud mujahideeni partisanide liikumisele sümpatiseerimises. Pärast mahalaskmist maeti inimesed küla ümbrusse. 20 inimest hoitakse veel vanglas, kuid 12 olid pääsenud põgenema ja peidavad end.

Sündmuste kalender

Pühapäeval, 10. oktoobril kell 3 p.l. Eesti Majas Raudsepa komöödia „Roosad prillid".

Neljapäeval, 14. oktoobril kell 7 õ. Tartu Instituudis E. Ohvitseridekogu Kanadas sõprusõhtu.

Laupäeval, 16. oktoobril kell 7.30 õ. Innis College Town Hall'is teatrilavastus „Maris ja Baiba".

Pühapäeval, 17. oktoobril kell 2 p. Tartu Instituudis „Tartu Ülikool — 350".

Pühapäeval, 17. oktoobril kell 4 p.l. Eesti Majas sopran Önne Laikve kontsert.

Neljapäeval, 21. oktoobril kell 7.30 õ. Tartu Instituudis Salme Ekbaumi sünnipäev.

Laupäeval, 23. oktoobril Eesti Majas „Killapidu".

Pühapäeval, 31. oktoobril kell 3 p.l. Eesti Majas E. Invaliidetoetav Naisring Torontos korraldusel moenäitus.

Laupäeval, 6. ja pühapäeval, 7. nov. Eesti Majas Joann Saarniidu tööde näitus.

TEADAANNE

„VABA EESTLASE" kalendri koostamisel on igal aastal olnud suuri raskusi seltskondlikkude organisatsioonide, noorte organisatsioonide, koolide, kirikute jne. aadressidega, mis sageli muutuvad ja kalendrisse sattuvad vale aadressid. Selle väärnähte kõrvaldamiseks paluvad kalendri koostajad kõigil nendel eesti institutsioonidel, kes soovivad oma aadresse „VABA EESTLASE" TÄHTRAAMATUS avaldada, saata need „Vaba Eestlase" toimetusele aadressil: Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3. Aadressid palutakse saata hiljemalt 31. oktoobriks. „Vaba Eestlane" ei vastuta iganenud aadresside osas.

THE FINNISH PLACE TORONTO

The Finnish Place

5463 Yonge St. Willowdale M2N 5S1
(Finchi lähedal) — Tel. 222-7575

Soome delikatess-, pagaritoodete- ja kinkeäri

VÄLJAMÜÜK REMONDI PUHUL
20—35% HINNAALANDUST

KLAASKAUBAD, KÖÖNLAD, SERVIISID, LAUDLINAD J.M.

Avatud esmasp., teisip., kolmap. 9—6; neljap, reedel 9—8; laup. 9—4